

ҚАЗАҚСТАН – 2021:
БІРЛІК. ТҰРАҚТЫЛЫҚ. ЖАСАМПАЗДЫҚ

«Нұр Отан» партиясының
сайлауалды бағдарламасы

КАЗАХСТАН – 2021:
ЕДИНСТВО. СТАБИЛЬНОСТЬ. СОЗИДАНИЕ

Предвыборная программа
партии «Нұр Отан»

ҚАЗАҚСТАН – 2021:

БІРЛІК. ТҰРАҚТЫЛЫҚ. ЖАСАМПАЗДЫҚ

**«Нұр Отан» партиясының
сайлауалды бағдарламасы**

Астана, 2016

МАЗМҰНЫ

1. ТАҒДЫРШЕШТІ КЕЗЕҢ - 5

2. ЖАЛПЫҰЛТТЫҚ ТОПТАСТЫРУ ПАРТИЯСЫ - 7

3. ЖАҒАНДЫҚ СЫН-ҚАТЕРЛЕР ЖӘНЕ ЖАҢА НАҚТЫ АХУАЛ - 9

4. ІС-ҚИМЫЛДЫҢ НАҚТЫ ЖОСПАРЫ - 11

4.1. БЕС ИНСТИТУТТЫҚ РЕФОРМА: ҚАУІПСІЗ БОЛАШАҚТЫ ҚҰРУ - 11

4.2. «НҰРЛЫ ЖОЛ» ЖАҢА ЭКОНОМИКАЛЫҚ САЯСАТЫ - 12

4.3. АШЫҚ ЕУРАЗИЯНЫ ҚҰРУ - 12

5. ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚАЙТА ӨЗГЕРТУ БАҒЫТТАРЫ - 13

5.1. АРҚАУЛЫҚ САЛАЛАРДЫ ДАМУТУДЫҢ ЖАҢА СТРАТЕГИЯСЫ - 13

5.2. БАРШАҒА АРНАЛҒАН ИННОВАЦИЯЛАР – ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ
СЫН-ҚАТЕРЛЕРГЕ ЖАУАП - 14

5.3. ЖЕКЕШЕЛЕНДІРУ ЖӘНЕ ТИІМДІ МЕНШІК ИЕЛЕРІН ҚОЛДАУ - 15

5.4. ОРТА ТАП – ЕЛДІҢ ЖАЛПЫ ДАМУЫНЫҢ РЕСУРСЫ - 15

5.5. ЖАҢА ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ САЯСАТ - 16

5.6. ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚАУІПСІЗДІК - 16

6. ЖАҢА ӘЛЕУМЕТТІК САЯСАТ - 18

6.1. ТИІМДІ ӘЛЕУМЕТТІК МЕМЛЕКЕТ - 18

6.2. ТҰРҒЫНДАРДЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК ОСАЛ ТОПТАРЫН ҚОЛДАУ - 18

6.3. ЕҢБЕКПЕН ҚАМТУ - 19

6.4. ЖАҢА ТҰРҒЫН ҮЙ САЯСАТЫ - 19

6.5. ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ МЕН БІЛІМ БЕРУДІ ҮЗДІК ӘЛЕМДІК СТАНДАРТТАРҒА
ЖЕТКІЗУ - 20

6.6. ЖАҢА ЕҢБЕК САЯСАТЫ - 21

7. ҚАУІПСІЗДІК ЖӘНЕ ТҰРАҚТЫЛЫҚ - 22

7.1. ҚАЗАҚСТАННЫҢ БЕЙБІТШІЛ СЫРТҚЫ САЯСАТЫ - 22

7.2. СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚПЕН КҮРЕС - 23

7.3. ЭТНОСАРАЛЫҚ ТАТУЛЫҚ ПЕН КЕЛІСІМДІ ҚОРҒАУ - 23

8. БІЗДІҢ КҮШІМІЗ – БІРЛІКТЕ: ХХІ ҒАСЫРДАҒЫ ҚАЗАҚСТАН - 24

1. ТАҒДЫРШЕШТІ КЕЗЕҢ

Келе жатқан күрделі кезең біз үшін еңсеру кезеңі болады. Біз жаңа жаһандық дағдарысты міндетті түрде жеңеміз. Бұл үшін бізде біртұтас ерік-жігер, халық бірлігінің берік дәстүрлері бар. Біз Қазақстанымызды дамудың жаңа межесіне шығаратын боламыз!

Нұрсұлтан Назарбаев

Әр халықтың өмірінде ұлттық болмысының барша қуатын танытатын кезеңдер болады. Міне, сол тағдыршешті кезең туды.

Өркениеттер қайшылығы, бұрынғы тежежеліктің және тепе-теңдіктің бұзылуы – осының барлығы қазірдің өзінде азамат соғысы мен қарулы қақтығыстардың жаңа ошақтарының өршуіне алып келді. Адамдар қаза болып, босқындар баспаналарын тастап кетуге мәжбүр болуда. Әлемдік экономика тағы да дағдарыс қыспағына түсті. Жер жүзінде болып жатқан тектоникалық өзгерістер тұтастай мемлекеттердің күйреуіне соқтыруы мүмкін. Жаһандық сынақтар дәуірі әлсіз елдерді тарих сахнасынан ысырып тастайды.

Алдымыздағы бес жыл Қазақстанның ХХІ ғасырдағы тағдыр-талайын айқындайды. Еліміздің беріктігі, біздің барлығымыздың беріктігіміз сынға түсетін болады. Баршамызды елді жаңғыртуда ауқымды жұмыс күтіп тұр.

Біздің міндетіміз елді сақтау, Егемендікті нығайту және Ұлттың болашағына батыл жол салу. Біз жаһандық сын-қатерден бұғып қала алмаймыз. Оған қасқайып қарсы тұруға тиіспіз.

Біздің Көшбасшымыз біреу – Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев. Біздің бір ғана ортақ ұлы Болашағымыз бар. Жеңісіміз де ортақ болады.

Елбасының басшылығымен тамаша ел құрдық. Тұңғыш Президентпен бірге ауқымды үш дағдарысты: КСРО-ның ыдырау дағдарысын, 1998 жылғы Азия дағдарысын және 2008 жылғы әлемдік қаржы дағдарысын еңсеріп шықтық. Бүгінде қиын күндердің сын-қатеріне қасқая қарсы тұрып, біз былай дейміз:

Қазақстан – біздің ортақ үйіміз. Қазақстан – біздің қамалымыз. Нұрсұлтан Назарбаев – біздің Көшбасшымыз.

Президент асқақ стратегиялық міндет – жетекші экономикалардың отыздығына кіру міндетін қойып отыр. Біз бұған қалай жетуді білеміз. Біз нақты іс-қимыл жоспарын басшылыққа аламыз.

Бізде ұзақмерзімді «Қазақстан 2050» стратегиясы бар. «Нұрлы жол» мемлекеттік бағдарламасы бар. Тағдыршешті 5 реформа және «100 нақты қадам» Ұлт Жоспары бар. Іске кірісуге білек сыбанған ерік-жігер бар.

«Нұр Отан» басқарушы партия ретінде, мәселелермен бетпе-бет келуден ешқашан тайсалмайтын, қайта оларды дәйекті және жүйелі түрде шешетін жетекші саяси күш ретінде отандастарымызға өзінің сайлауалды бағдарламасын ұсынады.

Біз өзіміздің ортақ болашағымыз үшін жауапкершілікті өзімізге жүктеуге, Қазақстанның Тәуелсіздігін қорғауға және өз Отанымызды болашақтағы дүние дидаарында орнықтыруға дайынбыз. Бұл біздің бүгінгі заманның жаңа сын-қатерлеріне қайтарар жауабымыз осындай.

Бүгінгі таңда Көшбасшының ерік-жігері мен Ұлттың ерік-жігері жұдырықтай жұмылулы.

Көшбасшының ерік-жігері болашаққа бастайды. Ұлттың ерік-жігері болашақты қалыптастырады.

«Нұр Отан», – ұлттың ерік-жігері партиясы. Біз – жалпыұлттық топтастыру партиясымыз.

2. ЖАЛПЫҰЛТТЫҚ ТОПТАСТЫРУ ПАРТИЯСЫ

...Партия қоғамның басты топтарын біріктіре отырып, қазақстандықтарды жалпыұлттық міндеттерді шешуге жұмылдыра алды. «Нұр Отан» қоғамның барлық сұраныстарына шұғыл үн қататын топтастырушы әрі жауапты бұқаралық саяси ұйымға айналды.

Нұрсұлтан Назарбаев

Бізге сүйікті еліміз Қазақстан үшін ұлы жауапкершілік жүктеледі.

«Нұр Отан» – елдің жетекші саяси күші. Біз – көшбасшы партиямыз. Біз – Елбасының партиясымыз. Сондықтан да біз, нұротандықтар, Қазақстанның болашағы үшін әрқайсымыздың толық жауапты екенімізді пайымдаймыз.

«Нұр Отан» – жалпыұлттық топтастыру партиясы.

Президент Нұрсұлтан Назарбаев біздің партиямызды 1999 жылы құрды. 2016 жылы 1 наурызда «Нұр Отанға» 17 жыл толады.

«Нұр Отанның» 17 жылы – жұмылу жылдары, біздің еліміздің ел Президентінің жоспарларына сәйкес серпінді даму жылдары.

17 жыл бойы Қазақстан экономикасы ұдайы орташа жылдық 7% қарқынмен өсіп отырды. Нұрсұлтан Назарбаев моделінің арқасында осы 17 жылдың әр жылы бізде экономикалық өсуге қол жеткізілді.

Осы жылдар ішінде Қазақстан экономикасы 21 есе, жан басына шаққандағы жалпы ішкі өнім 17 есе өсті. Халықтың табысы 12 есе, орташа айлық зейнетақы 10 есе артты.

Соңғы 10 жылда біз 70 млн шаршы метр тұрғын үй салдық.

Елбасы – партия Көшбасшысының бастамасы бойынша 2000 жылы Ұлттық қор құрылды, онда қазір едәуір қаржы – 63,5 миллиард АҚШ долларынан артық қаражат жинақталған. Бұл қаражат бізге 2008-2009 жылдардағы әлемдік қаржы дағдарысы кезіндегі күрделі мәселелерді шешуге мүмкіндік берді және бүгінде Қор жаңа жаһандық сын-қатерлерге төтеп беруге көмектесуде. Ел Президенті, партиямыздың Көшбасшысы қаржыны болашақ ұрпаққа сақтау және әлемдік дағдарысты еңсеру үшін Қорды пайдалануға ұқыптылықпен және прагматизммен қарау міндетін қойды.

Елбасы жүргізіп жатқан үдемелі индустрияландыру саясатының арқасында Қазақстан экономиканы әртараптандыру үшін қуатты негіз жасап үлгерді.

Индустриялық бағдарламаның 5 жылында (2010-2014) өңдеуші өнеркәсіптің

28 жаңа секторы пайда болып, оның көлемі 1,3 есе өсті. Дәстүрлі мықты болып саналатын металлургия мен тамақ өнеркәсібі салаларына жаңадан қарқынды дамып жатқан машина жасау мен мұнай өңдеу салалары қосылды.

Бірінші бесжылдықта машина жасау өнімдерін шығару 2,2 есе, ал экспорт

3 есе өсті. 800-ден астам индустриялық жоба жүзеге асырылды. Өнімнің 400-ден астам жаңа түрін шығару игерілді.

Ауыл шаруашылығын жаңғырту Қазақстанның әлемдегі астық экспорттаушыларының таңдаулы ондығы қатарына кіруіне мүмкіндік берді. 5 жыл ішінде жылыжайлардың аумағы 4,6 есе өсіп, 8,5 млн шаршы метрге жетті. Елдің азық-түлік қауіпсіздігі проблемаларын шешу үшін жағдайлар жасалды.

Ең бастысы: 17 жылдың ішінде Қазақстан халқы 3 миллион адамға көбейіп, 17,6 миллионға жетті. Біздің балаларымыздың жаңа буыны өсіп келеді. Партияның басты қамқорлық жасайтын ісі – олардың Болашаққа барар жолын жарқын ету.

Қазақстанда 17 жылда болған өзгерістерді шетелдік сарапшылар экономикалық керемет деп атайды. Экономикалық серпіннің авторы – біздің Елбасымыз.

«Нұр Отан» – Нұрсұлтан Назарбаевтың партиясы.

Бүгінгі таңда елдегі бірде-бір саяси күште «Нұр Отандағыдай» көшбасшы, дәл біздегідей басқару тәжірибесі, дәл осындай даярлығы кәміл кадрлар жоқ. Сондықтан «Нұр Отаннан» өзге бірде-бір саяси күш алдағы бес жылдың сын-қатерлерін еңсере алмайды.

Біз алдымызда қандай қиындықтар тұрғанын да, «Нұр Отан» партиясына Қазақстанның тағдыры үшін қандай жауапкершілік жүктелетінін де жете ұғынамыз.

Патриот болу – жай ғана сөз емес. Патриот болу – қиын күндер туғанда

Отаның үшін күресу деген сөз. Патриотизм әр күн сайын іспен тексеріледі.

«Нұр Отан» Елбасының саяси жасағы ретінде, биліктегі партия ретінде бүкіл жауапкершілік салмағын сезіне отырып, ұлттық патриоттық жұмылуға шақырады.

Қазіргі кезде патриот болу – Тәуелсіздік жылдарында қол жеткенді сақтау деген сөз. Ол дегеніміз – біздің жас экономикамыз бен елімізді жаһандық жойқын дауылдан қорғау. Болашаққа жол ашу, Реформаларды жүргізу, тіпті, дағдарысқа да қарамастан, елдің Өсуі мен Дамуын қамтамасыз ету.

Алда сын кезең күтуде. Алдағы 5 жыл, бәлкім, партияның өткен тарихындағы ең қиын кезең болар. Қазір босаңситын, бұрынғы табыстарға тоқмейілситін уақыт емес.

Бүгінгі таңда **«БІЗ ҚАЗАҚСТАНҒА ЖАУАПТЫМЫЗ»** деп айта алатын жалғыз саяси күш – «Нұр Отан» партиясы.

3. ЖАҒАНДЫҚ СЫН-ҚАТЕРЛЕР ЖӘНЕ ЖАҢА ШЫНАЙЫ АХУАЛ

Бұрын әлсіз мемлекеттер едәуір ұзақ уақыт тұра алатын. Бүгінде бәсекеге дайын емес экономикалар санаулы-ақ жылдарда күйреуі мүмкін. Тарих тек екі түрлі баға бере алады – не ұтасың, не ұтыласың. Ешқайдан, ең дамыған деген елдің өзінен де ешкім бізге келіп, игілікке бөлеп бермейді, оны тек өзіміз жасай аламыз.

Нұрсұлтан Назарбаев

XXI ғасыр қатал уақыт кезеңі болып шықты. Жаңа ғасырдың алғашқы онжылдығы біршама тыныш өтіп еді. Қазақстан тұрақтылық жылдарын экономикалық серпіліс үшін барынша пайдалана алды.

Енді жаңа ахуал қалыптасты, оның мәні бүкіл әлемдік тәртіптің тұрақсыздануына келіп тіреледі. Біз осы жаңа ахуалға бейімделуге тиіспіз.

Біздің партиямыз алдағы қатерлерді көріп отыр, әрі ауыр жылдардың келе жатқанын барша азаматтарға ашық айтады.

Жаһандық күйзелістер қазірдің өзінде басталды. Сондықтан да біз, қазақстандықтар, өзімізге де, бар әлемге де **ҚУАТТЫ ҰЛТ** екенімізді тағы да дәлелдеуге тиіспіз. Біз осы сын-қатерлерді де еңсеруге қабілеттіміз.

Қазір Қазақстан үшін 5 жаһандық сын-қатер айқындалды.

1. Әлемдік экономикалық дағдарыс – әлемдік сауданың құлдырауы, шикізат нарығының дағдарысы. Бес жылдан бері әлем экономикасының жалпы баяулауы жалғасып келеді. Әлемдік сауда көлемі кеміп барады. Шикізат бағасы төмендеді және қазір де төмен күйінде тұр. Әлемдегі қарқынның баяулауы, әсіресе, дамушы елдерге ауыр тиюде. Қазақстан үшін сыртқы нарық тарылып барады. Бұл үдеріс ұзаққа созылады.

2. Әлемдік валюта дағдарысы – девальвациялар жарысы. Барлық дамушы елдердің валюталары құнсызданып барады. Бұл жаһандық тренд. Девальвация біздің ұлттық валютамызды да шарпыды.

3. Әлемдік геосаяси дағдарыс. Қақтығыстар өрши түсуде. Санкциялық және сауда-саттық соғыстар жүріп жатыр. Халықаралық қауіпсіздік жүйесіне қауіп төнді. Қазақстан тек өзіне сене алады.

4. Әлемдік экстремизмнің шабуылға шығуы. Экстремизм Таяу Шығыстың немесе Батыс Африканың өңірлік проблемасы болудан қалды, сөйтіп, жаһандық күшке айналды. Бірде-бір ел одан толық қорғалмаған.

5. Әлемдік миграциялық дағдарыс. БҰҰ-ның мәліметтері бойынша 2014 жылы әлемде 60 миллион адамның орын ауыстырғаны тіркелген. 2015 жылдың қорытындысы бойынша олардың қатары тағы да көбейе түсті. Босқындар саны

рекордтан рекордқа жалғасып барады. Мұндай жағдай Екінші дүниежүзілік соғыстан кейін болып көрмеген еді. Бүгінде жүздеген мың босқын Еуропаның тынышын алуда, ертең миграциялық толқындар Орталық Азияға жайылып кетуі мүмкін.

Жоғарыда айтылған қиратушы факторлардың қабаттасуының негізі – жаңа кейіпке ауысқан әлемдік дағдарыс. Бұл әлемдік экономиканың дағдарысы емес. Бұл саясаттың дағдарысы емес. Бұл **ӨРКЕНИЕТТІҢ ДАҒДАРЫСЫ**.

Алдымызда тұрған қиындықтардың бәрін бағамдай келе, «Нұр Отан» партиясы уақыттың сын-қатерін қабылдауға белді бекем буады.

Жаһандық қатерлерге жауап ретінде бізде **іс-қимылдың нақты жоспары** бар.

Елбасымыз елдің алдына **5 институттық реформаны** жүзеге асыру міндетін қойды, бізге **«100 нақты қадам» Ұлт Жоспарын** ұсынды.

Президент Нұрсұлтан Назарбаев жария еткен реформалардың баламасы жоқ. Әлемдік сын-қатерлерді жеңудің жалғыз мүмкін жолы осы. **БҰЛ-ӘЛЕМДІК ЖОЙҚЫН ДАУЫЛ ТОЛҚЫНДАРЫН ҚАҚ ЖАРЫП, ҰЛТТЫҢ ҚАУІПСІЗ БОЛАШАҒЫНА ӨТЕТІН ЖАЛҒЫЗ ЛАЙЫҚТЫ ЖОЛ.**

***

Біздің партиямыздың стратегиясы – БІРЛІКТЕ.

1. Біз – Ұлт Көшбасшысының партиясымыз. Елбасының саяси ерік-жігері бәрімізге алға қарай батыл ілгерілеуге мүмкіндік береді. **Ұлтты жеңіске ТЕК ЕЛБАСЫ ғана жеткізеді.**

2. Біз – Қазақстан бірлігінің партиясымыз. Біздің қатарымызда барлық этностардың, барлық діни конфессиялардың, Қазақстан қоғамының барлық топтарының өкілдері бар. Біз бүкіл Қазақстан халқын және елдің жалпыұлттық мүдделерін танытамыз.

3. Біз – жалпыұлттық жауапкершілік партиясымыз. Жаңа нақты жағдайда «Нұр Отан» **ЖАУАПКЕРШІЛІКТІ ТҮГЕЛДЕЙ** өзіне алады.

Жоғары моральдық рух, үйлесімді жұмыс, өзіне сеніп тапсырылған жауапты учаскедегі нақты іс, Отанға адалдық, жеңіске жетуге деген ерік-жігер – осынау отаншылдық қасиеттерді біз сынаққа толы алдағы күндерде, айлар мен жылдарда толық танытуға тиіспіз.

4. ІС-ҚИМЫЛДЫҢ НАҚТЫ ЖОСПАРЫ

Қазір біз экономиканы, мемлекет пен қоғамды дамытудың ең ілкімді жаһандық модельдеріне бой теңестірудеміз. Қазір әлемде өзінің жалпыұлттық арманын дәл осылай: ғасырлардың ұмыт қалдырған жадынан шыға сала әлемнің аса айбынды ұлттарымен бір қатарда тұруға деген ұмтылысымен өрнектегендер сирек болар. Біз Қазақстанның осы тарихи тағдырына сенеміз.

Нұрсұлтан Назарбаев

Әлемдік жаңа шынайы ахуалға біз тез бейімделіп, сыртқы сын-қатерлер мен есеңгіретерлік жағдайларға дер кезінде жауап қайтаруға тиіспіз. Бұл үшін біздің бұған дейінгі жетістіктерімізді орнықтыру, Мемлекетті бұрынғыдан да нығайта түсу маңызды.

4.1. БЕС ИНСТИТУТТЫҚ РЕФОРМА: ҚАУІПСІЗ БОЛАШАҚТЫ ҚҰРУ

Елбасы жария еткен 5 институттық реформа мен «100 нақты қадам» Ұлт Жоспары елдің қағидатты түрде жаңа институттық ортасын қалыптастырады және оның ұзақ жылдар бойы орнықты дамуы үшін берік негіз қалайды.

Бұл 5 реформаның әрқайсысы дамудың қазіргі кезеңінде Қазақстанның алдында тұрған барынша өзекті проблемаларын шешеді.

1. Отыз дамыған мемлекет қатарына сенімді түрде ілгерілеу үшін **ЗАМАНАУИ ТИІМДІ МЕМЛЕКЕТТІК АППАРАТ** керек. Ел Президентінің бірінші институттық реформасы мемлекеттік қызметтің заманауи мансаптық моделін жасайды, сыбайлас жемқорлыққа жол бермейтін мәдениет қалыптастырады және коррупция көріністері пайда болатын жағдайларды жояды.

2. Құқықтық мемлекет құру жолында біз өзіміздің басты басымдығымыз ретінде **ЗАҢНЫҢ ҮСТЕМДІГІН** айқындадық. Екінші институттық реформа сот жүйесін жаңғырту, судья кадрларын іріктеу мен даярлау жүйесін жетілдіру арқылы азаматтардың конституциялық құқықтарын қорғауды күшейтуге бағытталған. Құқық қорғау органдары өз қызметінде азаматтардың конституциялық құқықтары мен бостандықтарының басымдығын басшылыққа алуға тиіс.

3. Ұзақмерзімді және орнықты дамуды қамтамасыз ету үшін біз **ІС ЖҮЗІНДЕ ЕЛДІҢ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК ДАМУЫНЫҢ БАРЛЫҚ САЛАЛАРЫНДА ҚҰРЫЛЫМДЫҚ РЕФОРМАЛАРДЫ** жүргізуіміз керек. Осыған байланысты үшінші институттық реформа салыстырмалы бәсекелестік артықшылықтарды барынша пайдалануға, адам капиталын дамытуға және экономикада жеке секторды кеңейтуге күш шоғырландырады. Әлеуметтік салада білім беру, денсаулық сақтау, еңбек қатынастары жүйелерін жаңғыртылады.

4. Көпэтносты Қазақстан өзінің бұл ерекшелігін артықшылық ретінде пайдаланатын болады. Төртінші институттық реформа **ҰЛТТЫҢ БІРТЕКТІЛІГІ МЕН БІРЛІГІН** нығайтуға бағытталған, мұның өзі, түптеп келгенде, барша

қазақстандықтарды топтастыруға және БОЛАШАҒЫ БІРТҰТАС ҰЛТ қалыптастыруға мүмкіндік береді.

5. Президенттің бесінші институттық реформасы **«АШЫҚ ҮКІМЕТ»** қалыптастыруды міндет етіп қояды, ол өзін өзі реттеу мен жергілікті өзін өзі басқаруды дамыту арқылы мемлекеттік мәселелерді шешуге қатысуға, сондай-ақ азаматтардың ақпарат алу құқын кеңейтуге жаңа мүмкіндіктер береді.

4.2. «НҰРЛЫ ЖОЛ» ЖАҢА ЭКОНОМИКАЛЫҚ САЯСАТЫ

Елбасы дер кезінде бастамашы болған **Инфрақұрылымдық дамудың «Нұрлы жол» мемлекеттік бағдарламасы** жаңа шынайы жағдайда тұрғындардың экономикалық белсенділігінің басты қозғаушысына айналады.

2016-2019 жылдары **395,5 мың жұмыс орны** құрылатын болады. Бұл үшін **22,5 млрд** АҚШ доллары бөлінді, ол көлік, тұрғын үй және әлеуметтік инфрақұрылымдар саласында ауқымды құрылыс жұмысын бастауға мүмкіндік береді.

«Батыс Еуропа – Батыс Қытай» жобасын жүзеге асыру мәресіне жетіп қалды. Жобаның 2017 жылы толық аяқталуы 2452 шақырым автожолды реконструкциялауға және салуға мүмкіндік береді.

Маңғыстау облысындағы Құрық порты **паром кешенінің** құрылысы, Алматы 1 – Шу учаскесінде **электр желілерін тарта отырып, біртұтас екінші теміржол табандарын** салу, Астана қаласындағы халықаралық әуежайды реконструкциялау жөніндегі жобалар іске асырылады.

Партия еліміздің барлық аймақтарында **апатты жағдайдағы мектептерді, үш ауысымды оқытуды және мектепке дейінгі мекемелердің тапшылығын жою мәселелерін** шешетін болады. 2017-2018 жылдары 34 мектеп пен 17 балабақша салынады. Бұл мәселе үнемі біздің бақылауымызда болады.

Азиядан Еуропаға **«Еуразиялық трансқұрлықтық дәліз» мультимодальдық көлік дәлізін** құру жөніндегі жоба жүзеге асырылуда: Қытайдан Қазақстан арқылы (Ақтау порты) Әзірбайжанға, Грузия мен Түркияға апаратын Транскаспий жолбағыты дамытылуда. Қытайдың Шығыс жағалауынан және Оңтүстік-Шығыс Азия елдерінен Қазақстанға және одан әрі Еуропаға жөнелтілетін жүк тасымалы үшін маңызды транзиттік нүкте ретінде Ляньжунган портында Қазақстан-Қытай терминалы жұмыс істеуде.

4.3. АШЫҚ ЕУРАЗИЯНЫ ҚҰРУ

2015 жылдың 1 қаңтарынан **Еуразиялық экономикалық одақ** жұмыс істей бастады, ол Қазақстан үшін өнім өткізу нарықтарын кеңейтуге, көлік және энергетика инфрақұрылымына тең дәрежеде қол жеткізуге, тауарлардың, жұмыстың, қызметтер мен капиталдың еркін қозғалысы үшін жағдай жасауға мүмкіндік берді.

2015 жылы 30 қарашада біздің еліміз **Дүниежүзілік сауда ұйымына** ресми түрде кірді, бұл бізге әлемдік саудада толыққанды ойыншыға айналуға және елдің инвестициялық тартымдылығын едәуір арттыруға жағдай жасайды.

2015 жылғы 21 желтоқсанда біз өзіміздің ірі сауда әріптесіміз – **Еуропалық Одақпен** кеңейтілген әріптестік жөніндегі келісімге қол қойдық. Бұл тауарайналымының одан әрі өсуіне және Еуропа елдерінен жаңа инвестициялар тартуға бағытталған маңызды қадам.

Қытаймен бірлесіп **«Ұлы Жібек жолының экономикалық белдеуін»** құру жобасын жүзеге асыру еліміздің Еуразиядағы аса ірі транзит хабы ретіндегі орнын нығайта түседі. **Өндірістерді Қытайдан Қазақстанға көшіру жөніндегі Бірлескен инвестициялық бағдарлама** қағидатты түрде маңызды рөл атқаратын болады. Химия, металлургия, машина жасау, энергетика және көлік сияқты секторларда жалпы құны 24 млрд АҚШ долларына тең 52 инвестициялық жоба іске асырылады.

2015 жылы Қазақстан капитализациясы 100 млрд АҚШ долларын құрайтын **Азия инфрақұрылымдық инвестициялар банкінің** негізін қалаушы-ортақ құрылтайшыларының бірі болды. Бұл жаңа жаһандық институтты біз инфрақұрылымды, энергетиканы, көлік пен логистиканы дамыту үшін пайдаланатын боламыз.

Бұл қадамдар елімізге **геосаясатта және әлемдік экономикада жаңа рөл** иеленуге жағдай жасайды. Ұлттық экономика мен қазақстандық бизнес жаһандық тауарлық және технологиялық тізбектерге қосылу үшін жаңа мүмкіндіктер алады.

5. ЭКОНОМИКАЛЫҚ ТҮРЛЕНУ БАҒЫТТАРЫ

Жаңа шынайы ахуалдың жаһандық сын-қатерлерін ескере келгенде, дамыған экономикалардың отыздығына кіру жөніндегі стратегиялық мақсатқа жету үшін **Қазақстан қазіргі экономикалық және қаржы модельдерін қайта жаңартуы қажет.**

5.1. НЕГІЗГІ САЛАЛАРДЫ ДАМУДЫҢ ЖАҢА СТРАТЕГИЯСЫ

Экономиканың негізгі салаларының бәсекеге қабілеттілігін арттыру үшін біз қазақстандық тауарлар экспортының географиясын кеңейтеміз, қайта өңдеуді тереңдетеміз және минерал-шикізат базасын ұлғайтамыз.

Алдағы 5 жылда индустриялық дамудың негізгі басымдығы анағұрлым перспективалық төрт бағытта жүргізіледі.

1) Біз еліміздің тау-кен металлургия кешенін дамытуда басымдықтарды ауыстырамыз. Бұл – **4 және 5 мәрте өңделетін түсті металлургияға, сирек кездесетін металдар мен минералды шикізатты кешенді қайта өңдеуге** көшу. Бұл қадам 2021 жылға қарай түсті металлургия экспортын **20 %-ға** өсіруге мүмкіндік береді.

2) Біз геологиялық барлау жұмыстарын белсенді жүргізу, мұнай мен мұнай өнімдері нарығын ырықтандыру, тасымалдау бағытын әртараптандыру арқылы **мұнай-газ секторының бәсекеге қабілеттілігін** арттырамыз.

3) Біз **экономиканың электр энергетика секторына инвестициялар ағынын** қамтамасыз етеміз. Бұл үшін 2019 жылы «KEGOC» АҚ-ның Есептік-қаржы орталығы негізінде Қуатты және жаңғыртылатын энергия көздерін бірыңғай

сатып алушы моделін енгізіп, өңірлік электр желілік компаниялардың саны қысқартылады және энергиямен жабдықтаушы ұйымдар ірілендіріледі.

4) **Аграрлық сектор Қазақстанның болашақ экономикалық өсуінің басты драйверлерінің біріне айналады.** Негізгі екпін ауыл шаруашылығына арналған инфрақұрылымды және аграрлық ғылымды дамытуға, жаңа технологияларды енгізуге түспек. Ауыл шаруашылығындағы еңбек өнімділігі 2021 жылға қарай **1,5 есе** өседі.

Ауыл шаруашылығын мемлекеттік субсидиялау нақты өнім өндіруге бағытталатын болады. Сертификаттаудың халықаралық стандарттарын енгізу арқылы біз экспорттық ауыл шаруашылығы өнімдерін Қытай, Түркия және Швейцария нарықтарына шығарамыз. Ішкі нарықты отандық тамақ өндірісі өнімдерімен толтыру үшін жағдай жасайтын боламыз. Алдағы 5 жылда құс еті импортының үлесін **55%-дан 40%-ға** дейін, сүт импортының үлесін **28%-дан 25%-ға** дейін қысқарта аламыз және солай жасауға тиіспіз.

Көршілес облыстарды отандық өндірушілердің қажетті өнімімен қамтамасыз ету мақсатында өңіраралық ынтымақтастық күшейетін болады.

5.2. БАРШАҒА АРНАЛҒАН ИННОВАЦИЯЛАР – ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ СЫН-ҚАТЕРЛЕРГЕ ЖАУАП

Әлемде «жаңа технологиялар пакеті» жинақталды, ол жетекші елдерге өздерінің экономикаларын таяу 5-10 жыл ішінде мүлдем жаңа техникалық тәртіпке көшіруге мүмкіндік береді.

Мұндай «технологиялық бәсекелестік» Қазақстан үшін сын-қатер болып табылады. Осыған байланысты «Нұр Отан» партиясы **жоғары технологияларды дамыту** міндетін қойып отыр.

Біздің жалпыұлттық басымдықтарымыздың бірі – **«цифрлық қоғамды» кеңінен қалыптастыру.** Бүгінде жылдамдығы жоғары интернет желісімен Астана, Алматы қалалары, облыс орталықтары мен тұрғындарының саны 10 мың адамнан асатын елді мекендер қамтылған. Осының арқасында біз Дүниежүзілік экономикалық форумның Желілік қамтылу индексында әлемнің 143 елінің ішінде 40-ы орында тұрмыз. 2021 жылға қарай адам саны 250-ден асатын барлық елді мекендер интернетпен қамтылатын болады.

Біз күш-жігерімізді **осы заманғы IT-инфрақұрылымды** дамытуға жұмсаймыз. Бұл, өз кезегінде, экономиканың барлық саласында онлайн-сауданың, электронды қызметтердің, цифрлық телевидение мен мобильді интернеттің, қашықтықтан оқитудың, өнеркәсіптік интернет (3D-принтинг) пен BigData технологияларының жедел дамуына жағдай жасайды.

Astana Business Campus негізінде 3 ғылыми-техникалық кластер: жоғары технологиялар, биомедициналық және геологиялық кластерлер құрылады. **Алматы қаласындағы Инновациялық технологиялар паркінде** кем дегенде 2 жаңа экспортқа бағдарланған бағыт қалыптастырылып, **өңірлік стартап-хаб** пен трансұлттық компаниялардың қатысуымен **технологияларды дамытудың 5 орталығы** құрылады.

Біз **технологияларды коммерцияландыруды** ынталандыру ісін жалғастырамыз, бұл инновациялық өнімдер үлесін қазіргі 1,5%-дан 2021 жылға қарай **ЖІӨ-нің 2,5%-ына** дейін ұлғайтуға мүмкіндік береді.

Астанада өтетін «ЭКСПО-2017» көрмесі «ақылды» және «жасыл» экономиканы, инновацияларды дамытуға қуатты серпін беруі тиіс.

Астанада көрме өткізілгеннен кейін инновациялық бизнесті табысты дамыту және «болашақ энергиясы» технологияларын коммерцияландыруды қамтамасыз ету үшін қажетті инфрақұрылым жұмыс істейтін болады. 2021 жылға қарай жаңғыртылатын энергия көздері елімізде өндірілетін барлық электр қуаты көлемінің **3%-ынан астамын** өндіреді.

Елбасы тарапынан «ЭКСПО-2017» инфрақұрылымының негізінде **«Астана» Халықаралық қаржы орталығын** құру міндеті қойылды. Ол ағылшын құқығы қағидаттарына құрылған тәуелсіз заң жүйесі, сондай-ақ, Дубай және басқа да жетекші халықаралық қаржы орталықтары секілді өзінің қатысушылары үшін оңтайлы салық режимі бар өңірлік қаржы-инвестициялық хаб болады.

5.3. ЖЕКЕШЕЛЕНДІРУ ЖӘНЕ НӘТИЖЕЛІ МЕНШІК ИЕЛЕРІН ҚОЛДАУ

Әлемдегі дамыған экономикалардың отыздығына сенімді қадам басу үшін біз **мемлекеттің ұлттық экономикадағы үлесін азайтуға** тиіспіз. Бұл біздің экономикамыздың жаңа ахуалда бәсекеге қабілеттілігінің дамуы және ұлттың кәсіпкерлік белсенділігіне кең жол ашу үшін маңызды.

Осыған орай қазірдің өзінде **2020 жылға дейін жекешелендірілетін мемлекеттік және квазимемлекеттік сектордың 65 ірі компанияның Басымдықты Тізімі қалыптастырылды.** Аса ірі активтер стратегиялық инвесторларға тікелей сату немесе қор нарығына шығару жолымен, оның ішінде 2018 жылғы 1 қаңтарға дейін – «Астана» Халықаралық қаржы орталығы (AIFC) алаңында сатылады.

Мемлекеттік қолдау **экспорттық әлеуеті бар тиімді қазақстандық кәсіпорындарға** шоғырландырылатын болады. Экспорт алдындағы және экспорттық кредиттеу мен сақтандыру құралдары тек ішкі, сондай-ақ, сыртқы нарықтарда бәсекеге қабілетті, жоғары экспорттық әлеуеті мен шығарылатын өнімінің қосымша құны жоғары кәсіпорындарға ғана қолжетімді болады.

«Made in Kazakhstan» ұлттық брендин дамыту бойынша мақсатты жұмыс ұйымдастырылады. Біз, сонымен қатар, «Ұлттық чемпиондар» бағдарламасына қатысатын компанияларды қолдамақпыз. Олар, өз кезегінде, өндірісті жаңғырту, шығынды төмендету мен өнімділікті арттыру бойынша тікелей міндеттерді алады. 2018 жылға қарай «Ұлттық чемпиондар» бағдарламасына қатысушы компаниялардың ақшалай түсімі **170 млрд** теңгеге, жобаларға бөлінетін инвестициялары – **72 млрд** теңгеге, өнімділігі **26 %-ға** ұлғаяды.

Экономикалық бәсекелестікті ынталандыру мақсатында **монополияға қарсы шаралар** құрылып, жүзеге асырылады.

5.4. ОРТА ТАП – ЕЛДІҢ ЖАЛПЫ ДАМУЫНЫҢ РЕСУРСЫ

5 институттық реформа, шағын және орта бизнесті мемлекеттік қолдау, кең ауқымды жекешелендіру **орта тапты нығайтуға жаңа серпін** береді.

Елбасы – партия Көшбасшысы **2050 жылға қарай шағын және орта бизнестің үлесін ЖІӨ-нің 50%-ына жеткізу** міндетін қойып отыр.

Біз іскерлік ахуалды жақсарту бойынша үлкен жұмыс атқардық. 2015 жылы

Дүниежүзілік Банк Қазақстанды осы сала бойынша әлемдегі жетекші реформатор деп танып, еліміз «Doing Business» рейтингінде 41-ші орын алды.

Біздің партиямыз кәсіпкерлік қызметке жасалатын жағдайды әлемдегі жетекші елдердің деңгейіне жеткізу үшін осы реформаларды жалғастырады. Басты екіпін **кедендік әкімшілік ұйымдастыру мен рұқсат беру жүйесін жақсартуға, кредиттерді субсидиялау немесе кепілдік беру процестерін автоматтандыруға түсіріледі.**

2021 жылға қарай Қазақстан «Doing Business» рейтингінің ТОП-25 елінің қатарына кіріп, мемлекеттің экономикадағы үлесінің азаюын ескере келгенде, шағын және орта бизнестің ЖІӨ-нің үлесі бүгінгі **25%-дан 30%-ға** дейін артуы тиіс.

5.5. ЖАҢА ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ САЯСАТ

Жаңа шынайы ахуал - инвестицияларды дамушы нарықтардың пайдасына шешпей, жаһандық қайта бөлу қаупін туындатуда. Бұл біздің елге де қатысты. Инвестициялар тартуда жаңа ізденістер керек.

«Нұр Отан» партиясы **Қазақстанда Экономикалық ынтымақтастық және даму ұйымы (ЭЫДҰ) елдерінің деңгейіне сәйкес келетін инвестициялық климат қалыптастыруды** басты міндет ретінде белгілейді.

Ел Президенті – партия Көшбасшысы Нұрсұлтан Назарбаев бұл үшін қажетті жағдайларды жасады. 2014 жылы инвестициялар тарту, инвестициялық белсенділікті арттыру үшін сапалық жаңа және тартымды институттық орта қалып тастыру, инфрақұрылымдық, әкімшілік және тәртіптік шектеулерді алып тастау, сондай-ақ, инвестициялық белсенділіктің басым түрлері мен тетіктерін қолдауды кеңейту мақсатында жаңа ынталандыру пакеттері қабылданды.

ЭЫДҰ ұсыныстарына сәйкес таяудағы 5 жылда біз келесі бағыттар бойынша белсенді жұмыс жүргізетін боламыз: **жекеменшікті қорғау, сот жүйесін жетілдіру, заңнамалардың тұрақтылығы, мемлекеттің экономикаға қатысуын азайту, бәсекелесті орта, миграциялық заңнаманы ырықтандыру, визалық және миграциялық саясатты одан әрі оңайлату.**

Инвестициялық ахуалды жақсарту үшін жеке инвестициялар тарту, қаржы көздерін әртараптандыру бойынша жұмыстар атқарылатын болады. Барлық инвестициялық жобалар өңірлерде жекелеген бағдарламаларға сәйкес жүзеге асырылып, бұл, өз кезегінде, шағын және орта бизнестің жаңа инвестициялық саясатты жүзеге асыруға қатысуын арттыруды қамтамасыз етеді.

Жаңа инвестициялық саясаттың маңызды бағыттарының бірі **техникалық және кәсіби білім беру жүйесін дамыту** болады. Бұған қоса, смарт-технологиялар, киберфизикалық жүйелер, болашақ энергетикасы, жобалау мен инжиниринг салаларын дамыту инвестициялық ахуалды жақсартудың жүйелі шараларының бөлігіне айналады.

5.6. ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚАУІПСІЗДІК

Мемлекет бюджетін әлемдегі конъюнктураның тұрақсыздығынан қорғау, салық түсімдерін ұлғайту және әкімшілік ұйымдастыруды жақсарту мақсатында біз **салық жүйесін түбегейлі реформалаймыз.**

Салық салудың екіпін өндірістен **ақырғы тұтынуға** түсірілетін болады. Шағын және орта бизнес пен ауыл шаруашылығы тауарларын өндірушілер үшін

кіріс пен шығыстың есебі міндетті жүргізіле отырып, арнайы салық режимдері реформаланады.

Бұл шаралар салық салудағы әкімшілік ұйымдастыруды оңайлатып, бизнес жүргізудің ашықтығын арттырады және кәсіпкерлік қызметтің барлық түрі үшін тең салық жағдайын жасауға мүмкіндік береді. Нәтижесінде біз салық базасын кеңейтіп, **жалпыға ортақ декларациялауды енгізуге** жағдай жасайтын боламыз.

Салық реформасының мүлік пен ақшаны заңды экономикалық айналымға қайтаруды ынталандырып, 2021 жылға қарай көлеңкелі экономиканың көлемін ЖІӨ-нің 29%-ынан 25%-ына дейін төмендетуге мүмкіндік беретіні аса маңызды.

Бюджет саясатының негізгі басымдықтары оны **оңтайландыру, бюджет ресурстарын қатаң үнемдеу, Ұлттық қордың қаржысын ұтымды және ұқыпты пайдалану, мемлекеттік шығындардың тиімділігін арттыру** болады.

Біздің бірінші кезектегі мақсатымыз – бюджеттің мұнайға қатыссыз тапшылығын 2016 жылғы ЖІӨ-нің 9,2%-ынан 2021 жылға қарай бюджет шығындарын іріктеу мен оңтайландыру, шикізаттық емес түсімдерді арттыру және Ұлттық қордың қаржысын қосымша пайдалануға шектеу қою есебінен ЖІӨ-нің 6%-ына дейін қысқарту.

Мемлекеттік-жекеменшік серіктестікті дамыту арқылы бюджеттің қаржы шығынының сервистік моделіне көшу, міндетті сақтандыру тетіктерін енгізу негізінде жеке сектордың ынтымақты жауапкершілігін арттыру, мемлекеттік қарызды тікелей ұлғайтусыз мемлекеттің кепілдігі мен кепілгерлігін қолдану жолымен біз мемлекеттік бюджетке түсетін салмақты түбегейлі азайтамыз.

«Нұр Отан» партиясы ақша-кредит саясатының басымдығы ретінде **инфляцияны тежеу деп санайды.** Бұл ішкі жинақтардың өсімі, кредиттік және инвестициялық белсенділік, тұтас экономиканың орнықты дамуы үшін өте маңызды. Біздің міндетіміз – 2021 жылға қарай **инфляцияны таргеттеу режиміне** жүйелі түрде көшу.

Жоғарыда көрсетілген бюджет және ақша-кредит саясатының шаралары **зейнетақы жүйесінің тұрақтылығын ұстап тұруға, зейнетақы жинақтарының табыстылығын арттыру мен зейнетақы қаржыларын инвестициялау міндеттерін шешуге, зейнеткерлерді әлеуметтік қорғауға** мүмкіндік береді.

Мемлекеттік-жекеменшік серіктестік экономиканың барлық саласында барынша көрініс тауып, түрлері мен пішіндерін кеңейту жолымен инфрақұрылымды дамытудың негізгі тетігіне айналады.

Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығына жеке капитал тартып, оның инфрақұрылымын жаңғырту үшін 18 басты қалада коммуналдық қызмет көрсету секторының нысандарын басқару немесе одан әрі жекешелендіруді көздейтін концессияға беру жүзеге асырылады. Сонымен қатар, әлеуметтік салаға инвестициялар тарту үшін мемлекеттік-жекеменшік серіктестік тетіктері қолданылады.

2017 жылдан бастап барлық жергілікті инвестициялық жобаларды республикалық бюджеттен мақсатты трансферттер есебінен қаржыландыру толықтай жергілікті деңгейге беріледі.

6. ЖАҢА ӘЛЕУМЕТТІК САЯСАТ

6.1. ТИІМДІ ӘЛЕУМЕТТІК МЕМЛЕКЕТ

Партия мемлекеттік қызметтің жаңа моделі негізінде **тиімді мемлекеттік аппарат** құруды мақсат тұтады. Бұл ел азаматтарына **көрсетілетін қызметтің сапасын** жаңа деңгейге көтеріп, ЭБДҰ стандарттарына жақындауға мүмкіндік береді.

2017 жылдан бастап мемлекеттік қызметшінің еңбекақы көлемі жауапкершілігінің деңгейі мен стратегиялық мақсаттарға жетудегі үлесіне байланысты айқындалады.

2016 жылы Елбасы – партия Көшбасшысының тапсырмасы бойынша азаматтық қызметшілердің еңбегіне ақы төлеудің жаңа моделін енгізу үшін 273 млрд теңге бөлінеді. Бұл **мұғалімдердің, дәрігерлердің, мәдениет және әлеуметтік сала қызметкерлерінің** біліктілігіне байланысты еңбекақысын сараланған тұрғыда арттыруға мүмкіндік береді.

Мемлекеттік қызметтердің тиімділігін арттыру үшін біз олардың **заманауи технологияларды қолдану арқылы оларды автоматтандыруды одан әрі** жалғастырамыз. Халыққа қызмет көрсету орталықтарының негізінде мемлекеттік қызмет көрсетудің біртұтас провайдері - **«Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы** құрылады.

Мемлекеттік корпорацияны құру барлық мемлекеттік қызметтер бойынша сапаның біртұтас стандарттарын сақтауды қамтамасыз етіп, қызмет алушылармен жұмыстың толық айналымын жүзеге асыруға мүмкіндік туғызады. Осылайша, 2021 жылға қарай мемлекеттік секторда мемлекеттік органдар жұмысын ақпараттандырудың сервистік моделі енгізілетін болады.

6.2. ТҰРҒЫНДАРДЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК ӘЛСІЗ ТОПТАРЫН ҚОЛДАУ

Ел азаматтарының әлеуметтік игілігі – ұзақмерзімді орнықты дамудың негізі. Жаһандық сын-қатерлер халықтың жекелеген топтарының өмір сүру деңгейін төмендетуге қауіп төндірген жағдайда мемлекет оларды қорғаудың шараларын қарастырып қойған.

Әлемдік экономикалық өсу қарқыны төмендеген жағдайда **атаулы әлеуметтік көмек жүйесі жаңартылатын болады.**

Әлеуметтік көмек әр отбасының табысына байланысты тек оған **мұқтаж адамдарға ғана беріледі.**

Егер отбасында еңбекке қабілетті адамдар болса, онда атаулы көмек олар өңірлерде жүзеге асырылатын еңбекпен қамту бағдарламаларына қатысқан жағдайда тағайындалады.

Көпбалалы және аз қамтылған отбасылар қазір беріліп жүрген әлеуметтік төлемдер түрлерінің жалпы сомасына тең көлемде бірыңғай жәрдемақы алатын болады.

Алынатын көмектің көлемін арттыру үшін **кедейлік шегі күнкөріс минимумы көлемінің 40-тан 50%-ына дейін көтеріледі.** Оған қоса, күнкөріс минимумының өзі халықтың азық-түлік және азық-түлікке жатпайтын тауарлар мен қызметтерге іс жүзіндегі шығыстарын есепке ала отырып, 2018 жылғы 1 қаңтардан бастап қайта қаралатын болады.

6.3. ЖҰМЫСПЕН ҚАМТУ

«Нұр Отан» партиясы **жаппай жұмыссыздықтың алдын алуды** жаһандық дағдарысқа қарсы тұрудағы шешуші шаралардың бірі деп санайды. «Жұмыспен қамтудың жол картасы 2020» бағдарламасының арқасында біз жұмыссыздықтан қорғаудың дағдарысқа алдыңғы қатарлы қарсы тәжірибесіне иеміз. Бұл бағдарлама жаңа қатерлерді ескере отырып, күшейтілуі тиіс деп санаймыз.

1) Жұмыспен қамтуды қолдау **кәсіби оқуды ынталандыру және біліктілікті арттыру** жолымен жүргізіледі. Бұл орайда, экономика салаларындағы еңбек ресурстарына болжамды сұраныс пен мемлекеттік және өңірлік дамыту бағдарламаларының қажеттіліктері ескерілетін болады.

2) Әлемдік баға конъюнктурасына байланысты өндіріс көлемі немесе өнімдер бағасы төмендеген жағдайда **жұмысшылар саны 250 адамнан кем емес ірі өнеркәсіп орындарында** жоғары білікті қызметкерлердің жаппай жұмыстан босатылуына жол бермеу мақсатында **жұмыс уақыты қысқарған жағдайда жоғалған кірістің үштен екісі мөлшерінде уақытша субсидиялау** жасалады.

3) Өнеркәсіп кәсіпорындарында **жоғары білікті мамандардың жаппай жұмыстан босатылуына жол бермеу** мақсатында қызметкерлердің өндірістен қол үзбей қайта даярлықтан өтуі мен біліктілігін арттыруы үшін **жұмыс берушілерге гранттар** бөлінетін болады.

4) 18-ден 24 жасқа дейінгі жұмысшы жастарды жұмыс берушінің жұмыс орындарын сақтауы шартымен және еңбекақы төленбестен **кәсіптік оқыту** ұйымдастырылатын болады.

5) Халықтың ретсіз орналасуы мәселелерін шешу үшін **жұмыс күші артық өңірлерден қоныс аударушыларға** көлік шығындарын жабатын, қызмет бабындағы баспана, болмаса жатақханадан бөлме ұсынатын **әлеуметтік пакет**, сондай-ақ, шағын несиелер беріледі.

6) Қонақ үй кешендері, қоғамдық тамақтану орындары, такси және ЭКСПО-2017 халықаралық көрмесі қонақтарына қызмет көрсету бойынша басқа да салаларға кадрлар даярлау және қызметкерлерді оқыту үшін **қысқамерзімді курстар** ұйымдастырылады.

Алдағы уақытта жеке меншік бизнеске шағын несиелер беруге, жұмысшыларды қайта даярлау мен біліктілігін арттыруға арналған қаржыландыру көлемі ұлғаятын болады.

«Ауыл тұрғындарын жұмыспен қамту» партиялық жобасының шеңберінде ауыл тұрғындарына отбасылық бизнесті дамыту, оның ішінде мал шаруашылығымен шұғылдану және ауылшаруашылық кооперативтерін құру үшін шағын несиелер беру жалғасатын болады. Бұл ауыл тұрғындарына қосымша табыс табуға мүмкіндік береді.

6.4. ЖАҢА ТҰРҒЫН ҮЙ САЯСАТЫ

Партияның тұрғын үй саясатындағы қазіргі кезең үшін басты басымдық **жалға берілетін тұрғын үйді дамыту** болып табылады.

Жалға берілетін тұрғын үй құрылысы – партия Көшбасшысы бастамашы болған «Нұрлы жол» Мемлекеттік инфрақұрылымдық даму бағдарламасының маңызды бөлігі.

Жалға берілетін тұрғын үй – бұл ел азаматтарын, ең алдымен, **жас отбасыларды** дербес баспанамен қамтамасыз ету үшін **прагматикалық және нақты жол**. Ол әсіресе **халықтың әлеуметтік әлсіз топтары** үшін неғұрлым қолжетімді және сұранысқа ие құрал.

Жалға берілетін тұрғын үй **қымбат ипотекалық займдарға балама** болады және қолжетімді баспанаға мұқтаждарды барынша көп қамтуға жағдай жасайды.

2020 жылға дейін «Нұрлы жол» Мемлекеттік бағдарламасы аясында 1,4 млн шаршы метр жалға берілетін тұрғын үй салынады. Жалға берілетін тұрғын үй құрылысы барысында біздің **ел экономикасы үшін мультипликативті әсер** алатынымыз да өте маңызды – құрылыстағы 1 жұмыс орны сабақтас салаларда 6-ға дейін қосымша жұмыс орындарын ашады.

6.5. ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ МЕН БІЛІМ БЕРУДІ ҮЗДІК ӘЛЕМДІК СТАНДАРТТАРҒА ЖЕТКІЗУ

Ең дамыған мемлекеттердің отыздығына қарай табысты ілгерілеу жаңа өмір сапасына көшуді көздейді. Сондықтан «Нұр Отан» партиясы қамқорлық жасайтын айрықша сала – **денсаулық сақтау мен білім беру**. Мұнда біз ЭЫДҰ елдерінің үздік әлемдік стандарттарына бағдар ұстанамыз.

Денсаулық сақтау саласында 2017 жылғы 1 шілдеден бастап **мемлекеттің, жұмыс берушілер мен қызметкерлердің ынтымақты жауапкершілігін** қарастыратын міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру енгізіледі. Халық қолжетімді және сапалы медициналық қызметпен қамтамасыз етіліп, бұл жүйе қаржылық тұрақты және ашық болуы тиіс.

Зиянды факторлардың қазақстандықтардың денсаулығына әсерін ұзақмерзімді болжау және оның алдын алу үшін алғашқы денсаулық сақтау, санитарлық-эпидемиологиялық қызмет, саламатты өмір салты және саламатты тамақтануды ілгерілету қызметтерін интеграциялау негізінде **қоғамдық денсаулық сақтау қызметі** құрылатын болады.

Алғашқы денсаулық сақтауды дамыту басты басымдықта болады, ол пациенттердің шынайы мұқтаждықтары төңірегінде түзілген денсаулық сақтаудың интеграцияланған жүйесінің негізі болып қана қоймай, сонымен бірге, стационарлардағы ауру зардаптарын емдеу шығындарын төмендетуге де жағдай жасайды. **Отбасылық дәрігерлер** медицинамыздың орталық және үйлестіруші буыны болуға тиіс. Ол халықтың да, мемлекеттің де мүддесіне сай келеді.

Нәтижесінде 2021 жылға қарай **күтілетін өмір сүру ұзақтығы** 73 жастан асады, өлім деңгейі 10%-дан астамға, яғни, мың адамға шаққанда 76-дан 6,28-ге дейін төмендейді.

***

Білім беру жүйесінде біз өмір бойы оқытуды қамтамасыз ету бойынша жұмысты жалғастыратын боламыз. Ол бес сатыдан тұрады: **балаларды ерте бастан дамыту, бастауыш және орта білім, кәсіптік даярлық, кәсіпкерлік және жаңашылдық, сондай-ақ, дамуға септесетін сапалы жұмыс орындарын құру**.

Мұндай көзқарас инновациялық өсім, жұмыс күшінің мобильдігі және өнімді еңбек ету үшін орта қалыптастырады.

Білім беру жүйесі толықтай **еңбек нарығының мұқтаждықтарына,**

бәсекеге қабілетті білікті кадрларды даярлауға бағдар ұстанады. Білім беру саласында 2016-2017 оқу жылынан Назарбаев зияткерлік мектептері тәжірибесі бойынша білім берудің жаңа мазмұнын енгізу, жан басына қаржыландыруды сынақ түрінде байқау сатылап басталатын болады.

2017 жылдан бастап Елбасы – партия Көшбасшысының тапсырмасы бойынша **«Баршаға арналған тегін кәсіптік-техникалық білім»** жаңа білім беру жобасы жүзеге асырыла бастайды.

Біз халықаралық стандарттар бойынша аккредиттеуді енгізу, сырттай оқудан қашықтықтан оқуға көшу жолымен оларды нығайтып және санын оңтайландыра отырып, **жоғары оқу орындарының жүйелі трансформациясын** жүргіземіз.

Ағылшын тілінде оқытуға біртіндеп көшу үшін соған сай кадрлар, ағылшын тілінде оқу құралдары мен білім беру бағдарламаларын дайындау бойынша шаралар қабылданады.

2021 жылға қарай үштілділік қазақстандық қоғам үшін қалыпты көрініске айналады, халықтың 30%-ы қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде еркін сөйлейтін болады.

6.6. ЖАҢА ЕҢБЕК САЯСАТЫ

Жаһандық тұрақсыздық жағдайында еңбекті басты міндетті құндылық деп санайтын ұлттар табысқа жете алады. Елбасы – партия Көшбасшысының халқымызға Жалпыға Ортақ Еңбек Қоғамы идеясын ұсынуы кездейсоқтық емес.

Жалпыға Ортақ Еңбек Қоғамы – біздің партия үшін бағдар, әлеуметтік жаңғыруды жүзеге асырудағы нақты саясаты.

Өнімді еңбек етуді және халықтың мобильдігін ұлғайту жолымен еңбек нарығындағы тиімді ұсыныстарды қолдау, еңбек ресурстарының біліктілік деңгейін және еңбек нарығындағы тепе-теңдікті арттыру Жалпыға ортақ Еңбек Қоғамын құрудың негізгі міндеттер болып табылады.

Еңбек нарығы жұмыс істеудегі жаңа жағдайларға бейімделіп, елеулі еңбек ресурстарының ағынына дайындалатын болады. Соған байланысты ауылдық жерлерде артық еңбек ресурстарының айтарлықтай азаюы, қызмет көрсету саласында жұмыспен қамтудың өсуі, сондай-ақ, урбанизация мен Алматы, Астана, Шымкент және Ақтөбе агломерацияларының жедел дамуы есебінен жұмыспен қамтудың құрылымы өзгереді.

Экономиканың білікті жұмыс күшіне деген сұранысын қамтамасыз ету үшін Жұмыспен қамту орталықтары **«бір терезе» қағидаты бойынша кадрдаярлау мен қайта даярлау және оларды жұмысқа орналастыру бойынша қызмет көрсететін Біліктілік орталықтарына** трансформацияланады.

Агроөнеркәсіп кешеніндегі басы артық жұмыспен қамтудың төмендеуі еңбек ресурстарының ауылдардан қалаларға қарай ауысуына әкеліп, оларды болашақта экономикалық өсудің драйверіне айналдырады.

7. ҚАУІПСІЗДІК ЖӘНЕ ТҰРАҚТЫЛЫҚ

Қазақстандықтар бейбіт және қауіпсіз өмір сүруге тиіс. Тұрақты экономика, тұрақты саясат, тұрақты қоғам – бұл әрдайым ұстанған бағытымыз және бұл бағыттан таймауға тиіспіз.

Нұрсұлтан Назарбаев

7.1. ҚАЗАҚСТАННЫҢ БЕЙБІТ СЫРТҚЫ САЯСАТЫ

Партия біздің Көшбасшымыздың халықаралық бастамаларын ілгерілетуге жағдай жасайды, сондай-ақ, геосаяси ахуал шиеленіскен тұста жұртшылықты Мемлекет басшысының стратегиялық бағытының төңірегінде топтастыратын болады.

Жаһандық терроризм мен экстремизм қаупі, халықаралық құқықтың әлсіреуі мен жаһандық институттар рөлінің төмендеуі – осының бәрі Қазақстанның халықаралық күн тәртібіне теріс әсер етуі мүмкін.

Біз өз еліміздің халықаралық аренадағы жаһандық ұстанымын ілгерілетуге ұмтыла беретін боламыз, өйткені ірі халықаралық ойыншы ретіндегі біздің мемлекетіміздің ұлттық қауіпсіздігі де осыған байланысты.

Қазақстан көпвекторлы сыртқы саясатын жалғастыра бермек. Біздің ниетіміз төмендегідей:

- елдің негізгі әріптестері – Ресеймен, Қытаймен, АҚШ-пен, Еуропа

- Одағымен, ТМД мемлекеттерімен стратегиялық қарым-қатынастарды нығайту;

- Орталық Азия елдерімен өзара іс-қимылды нығайтуды жалғастыру;

- экономикалық интеграцияны одан әрі дамытуға және Еуразиялық экономикалық одақта, Дүниежүзілік сауда ұйымында ұлттық мүдделерді нығайтуға жағдай жасау;

- конфессияаралық, өркениетаралық және мәдениетаралық үнқатысуды жолға қою үшін күш-жігерді ұлғайту;

- Елбасының халықаралық институттарды интеграциялау, жаңғырту, халықаралық және өңірлік қауіпсіздіктің жаңа жүйесін қалыптастыру, ядролық қауіп деңгейін төмендету жөніндегі бастамаларын ілгерілету және жүзеге асыру;

- жаппай қырып-жою қаруын таратпау, халықаралық терроризм мен экстремизм, есірткі тасымалы, заңсыз көші-қон, экология проблемаларын шешуге белсенді атсалысу;

- Шетелде Қазақстан азаматтарының құқықтарын пәрменді қорғау.

7.2. СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚПЕН КҮРЕС

Қазіргі кезеңде сыбайлас жемқорлықты еңсеру ел дамуының аса маңызды басымдықтарының бірі болып табылады. Жемқорлық деңгейін күрт төмендетпейінше экономикалық қауіпсіздікті, көлеңкелі экономиканы қысқартуды, шағын және орта бизнесті дамыту мүмкін емес.

Президент Нұрсұлтан Назарбаевтың 5 институттық реформасы және «Нұр Отанның» Сыбайлас жемқорлыққа қарсы 2015-2025 жылдарға арналған бағдарламасы ел сыртқы тәуекелдермен және дүмпулермен бетпе-бет келіп отырған бүгінгі таңда бұрынғыдан да көкейкесті бола түседі. Міне, осы орайда біздің партия **жемқорлықтың кез келген көріністеріне мүлде төзбеушілік ахуалын қалыптастыру** жолымен жемқорлыққа қарсы қозғалысқа бүкіл қоғамды тартуға күш салады.

Елдің болашағы және азаматтардың лайықты өмір сүруін қамтамасыз ету үшін өзімізге тарихи жауапкершілік жүктей отырып, біз бүкіл қоғамның күш-жігерін жемқорлыққа ымырасыз қарсы тұруға, оның пайда болу себептерін жоюға жұмылдырамыз.

2021 жылға қарай біз Жемқорлықты қабылдау индексындағы қазіргі позицияны 126-дан 50-орынға дейін жақсартамыз.

Жемқорлық – қаупі жағынан экстремизмнен еш кем емес жау. Сондықтан, «Нұр Отан» жемқорлықпен дәл сондай тұрғыда аяусыз күресетін болады.

7.3. ЭТНОСАРАЛЫҚ ТАТУЛЫҚ ПЕН КЕЛІСІМДІ ҚОРҒАУ

Әлемдегі дүмпулер өршіп, дүниежүзілік экстремизм және терроризм өрістеп тұрған қазіргідей уақытта «Нұр Отанның» міндеті – ел азаматтарының бейбіт өмірін қорғау.

«Нұр Отан» партиясының Көшбасшысы, Елбасы Қазақстанда этносаралық бейбітшіліктің бірегей моделін құрды. Біз Қазақстан халқы Ассамблеясымен бірге көпұлтты халықтың одан әрі дамуына және бейбітшілік пен келісімді нығайтуға ықпал етіп, түрлі этностар мен мәдениеттер үнқатысуының жалпыұлттық алаңы ретінде танылатын боламыз.

Ерен КӨШБАСШЫЛЫҚПЕН нығайтылған бірлік пен келісім – ХХІ ғасырдағы қазақстандық табыстың басты формуласы осы.

«Нұр Отан» – бейбітшілік пен келісім партиясы.

8. БІРГЕМІЗ – БЕРІК ІРГЕМІЗ: ХХІ ҒАСЫРДАҒЫ ҚАЗАҚСТАН

Біз, қазақстандықтар, біртұтас халықпыз! Және біздің ортақ тағдырымыз – ол біздің Мәңгілік Ел, біздің лайықты да ұлы Қазақстан!

«Мәңгілік Ел» – ол біздің жалпықазақстандық үйіміздің ұлттық идеясы, біздің ата-бабаларымыздың арманы. Егемен даму жылдарын да барлық қазақстандықтарды біріктіретін және еліміздің болашағының іргетасын құрайтын басты құндылықтар жасалды. Олар қиялдағы теориялардан алынған жоқ. Ол құндылықтар – уақыт сынағына төтеп берген қазақстандық жолдың тәжірибесі.

Нұрсұлтан Назарбаев

Қымбатты отандастар!

Осы Бағдарламада алға қойылған мақсаттарға қол жеткізу жолы бүкіл қазақстандықтардың бірлескен іс-қимылында жатыр. Сондықтан да партиямыз Қазақстанның барлық азаматтарын бірлікке шақырады. Жаһандық қауіп-қатерлер алдында тек бірлесу арқылы ғана біз дағдарысты еңсеріп, одан әрі қарышты дамуды жалғастырамыз.

«Нұр Отан» партиясы осынау күн сайынғы күресте ауызбіршілікті, ұйымшылдықты, сенімділікті нығайтуға және ұлғайта түсуге шақырады. Бүгінгі біздің басты миссиямыз – қоғамды Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевтың төңірегіне топтастыру. Оның стратегиялық бағыты дағдарыстан нығайып және бәсекеге анағұрлым қабілетті болып шығуға жағдай жасайды.

«Нұр Отан» партиясы барлық отаншыл азаматтарды еліміздің игілігі үшін «Қазақстан – 2021: Бірлік. Тұрақтылық. Жасампаздық» сайлауалды бағдарламасын қолдауға шақырады!

Утверждена
постановлением XVII съезда
партии «Нұр Отан»
№001 от 29 января 2016 года

КАЗАХСТАН – 2021: ЕДИНСТВО. СТАБИЛЬНОСТЬ. СОЗИДАНИЕ

Предвыборная программа
партии «Нұр Отан»

Астана, 2016

ОГЛАВЛЕНИЕ

1. СУДЬБОНОСНОЕ ВРЕМЯ	- 28
2. ПАРТИЯ ОБЩЕНАЦИОНАЛЬНОЙ КОНСОЛИДАЦИИ	- 29
3. ГЛОБАЛЬНЫЕ ВЫЗОВЫ И НОВАЯ РЕАЛЬНОСТЬ	- 31
4. ЧЕТКИЙ ПЛАН ДЕЙСТВИЙ	- 33
4.1. ПЯТЬ ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫХ РЕФОРМ: СТРОИТЕЛЬСТВО БЕЗОПАСНОГО БУДУЩЕГО	- 33
4.2. НОВАЯ ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ПОЛИТИКА «НҰРЛЫ ЖОЛ»	- 34
4.3. СТРОИТЕЛЬСТВО ОТКРЫТОЙ ЕВРАЗИИ	- 34
5. НАПРАВЛЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ПРЕОБРАЗОВАНИЙ	- 35
5.1. НОВАЯ СТРАТЕГИЯ РАЗВИТИЯ БАЗОВЫХ ОТРАСЛЕЙ	- 35
5.2. ИННОВАЦИИ ДЛЯ ВСЕХ – ОТВЕТ НА НОВЫЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЕ ВЫЗОВЫ	- 36
5.3. ПРИВАТИЗАЦИЯ И ПОДДЕРЖКА ЭФФЕКТИВНЫХ СОБСТВЕННИКОВ	- 37
5.4. СРЕДНИЙ КЛАСС – РЕСУРС ОБЩЕГО РАЗВИТИЯ СТРАНЫ	- 37
5.5. НОВАЯ ИНВЕСТИЦИОННАЯ ПОЛИТИКА	- 38
5.6. ЭКОНОМИЧЕСКАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ	- 38
6. НОВАЯ СОЦИАЛЬНАЯ ПОЛИТИКА	- 40
6.1. ЭФФЕКТИВНОЕ СОЦИАЛЬНОЕ ГОСУДАРСТВО	- 40
6.2. ПОДДЕРЖКА СОЦИАЛЬНО УЯЗВИМЫХ СЛОЕВ НАСЕЛЕНИЯ	- 40
6.3. ОБЕСПЕЧЕНИЕ ТРУДОВОЙ ЗАНЯТОСТИ	- 41
6.4. НОВАЯ ЖИЛИЩНАЯ ПОЛИТИКА	- 41
6.5. ЗДРАВООХРАНЕНИЕ И ОБРАЗОВАНИЕ – К ЛУЧШИМ МИРОВЫМ СТАНДАРТАМ	- 42
6.6. НОВАЯ ТРУДОВАЯ ПОЛИТИКА	- 43
7. БЕЗОПАСНОСТЬ И СТАБИЛЬНОСТЬ	- 44
7.1. МИРОЛЮБИВАЯ ВНЕШНЯЯ ПОЛИТИКА КАЗАХСТАНА	- 44
7.2. БОРЬБА С КОРРУПЦИЕЙ	- 45
7.3. ЗАЩИТА МЕЖЭТНИЧЕСКОГО МИРА И СОГЛАСИЯ	- 45
8. ВМЕСТЕ СИЛЬНЕЕ: КАЗАХСТАН В XXI ВЕКЕ	- 46

1. СУДЬБОНОСНОЕ ВРЕМЯ

Сложный этап, который наступает, будет для нас временем преодоления. Мы обязательно победим новый глобальный кризис. Для этого у нас есть единая воля, прочные традиции единства народа. Мы выведем наш Казахстан на новые рубежи развития!

Нурсултан Назарбаев

В жизни каждого народа бывает время, когда надо проявить всю силу национального характера. Такое судьбоносное время настало.

Цивилизационное противостояние, распад прежних сдержек и противовесов – все это уже привело к возгоранию новых очагов гражданских войн и вооруженных конфликтов. Гибнут люди, беженцы вынуждены покинуть свои дома. Мировая экономика снова оказалась под ударом кризиса. В мире происходят тектонические изменения, которые могут привести к краху целых государств. Наступившая эпоха глобальных испытаний отбросит слабые страны к обочине истории.

Предстоящие пять лет определяют судьбу Казахстана в XXI веке. Наша страна, все мы будем проходить испытание на прочность. Всех нас ждет большая работа по преобразованию страны.

Наша задача оберегать страну, укреплять Суверенитет и решительно проложить Нации путь в будущее. Нам не спрятаться от глобального вызова. И мы должны его принять.

У нас один Лидер – Нурсултан Абишевич Назарбаев. У нас одно общее великое Будущее. И наша победа будет общей.

Под руководством Елбасы мы построили прекрасную страну. Вместе с Первым Президентом мы преодолели три больших кризиса: кризис распада СССР, азиатский кризис 1998 года и мировой финансовый кризис 2008 года. И сегодня, принимая вызов трудных времен, мы говорим:

Казахстан – наш общий дом. Казахстан – наша крепость. Нурсултан Назарбаев – наш Лидер.

Президент поставил амбициозную стратегическую задачу – войти в 30-ку ведущих экономик мира. Мы знаем, как этого достичь. Мы руководствуемся четким планом действий.

У нас есть долгосрочная стратегия «Казахстан 2050». Есть государственная программа «Нұрлы жол». Есть 5 судьбоносных реформ и План Нации «100 конкретных шагов». Есть железная воля действовать.

Партия «Нұр Отан», как правящая партия, как ведущая политическая сила, которая никогда не избегала проблем, а последовательно и системно решала их, предлагает соотечественникам свою предвыборную программу.

Мы готовы взять на себя ответственность за наше общее будущее, защищать Независимость Казахстана и утвердить нашу Родину в будущей картине мира. Это наш ответ новым вызовам современности.

Сегодня воля Лидера и воля Нации собраны в один кулак.

Воля Лидера создает будущее. Воля Нации – созидать будущее.

Мы, «Нұр Отан», – партия национальной воли. Мы – партия общенациональной консолидации.

2. ПАРТИЯ ОБЩЕНАЦИОНАЛЬНОЙ КОНСОЛИДАЦИИ

...Партии удалось объединить самые широкие слои общества, мобилизовать казахстанцев на решение общенациональных задач. «Нұр Отан» стал консолидирующей, ответственной и народной политической организацией, оперативно реагирующей на все запросы общества.

Нурсултан Назарбаев

Наша любимая страна Казахстан – наша великая ответственность.

«Нұр Отан» – доминирующая патриотическая сила страны. Мы – партия лидер. Мы – партия Лидера Нации. И мы, нуротановцы, осознаем всю полноту нашей личной ответственности за будущее Казахстана.

«Нұр Отан» – партия общенациональной консолидации.

Президент Нурсултан Назарбаев создал нашу партию в 1999 году. 1 марта 2016 года «Нұр Отану» исполняется 17 лет.

17 лет «Нұр Отана» – это годы мобилизации и прорывного развития нашей страны в соответствии с планами Президента страны.

17 лет экономика Казахстана росла непрерывно среднегодовыми темпами в 7%. Благодаря модели Нурсултана Назарбаева каждый год, все 17 лет у нас был экономический рост.

За эти годы экономика Казахстана выросла в 21 раз, ВВП на душу населения – в 17 раз. Доходы населения выросли в 12 раз, среднемесячная пенсия – в 10 раз.

За последние 10 лет мы построили 70 млн. кв. м жилья.

В 2000 году по инициативе Елбасы – Лидера партии создан Национальный фонд, где сегодня накопились значительные финансовые запасы – свыше 63,5 миллиарда долларов США. Эти средства помогли нам решить острые вопросы в период мирового финансового кризиса 2008-2009 гг. и сегодня Фонд помогает противостоять новым глобальным вызовам. Президент страны, Лидер нашей партии поставил задачу бережно и прагматично относиться к использованию Фонда, чтобы сохранить средства для будущих поколений и преодоления мирового кризиса.

Благодаря проводимой Елбасы политике форсированной индустриализации Казахстан успел сделать сильный задел для диверсификации экономики.

За 5 лет индустриальной программы (2010-2014) появилось 28 новых секторов обрабатывающей промышленности, которая выросла в 1,3 раза. В дополнение к традиционно сильным отраслям металлургии и пищевой промышленности появились новые – динамично развивающиеся отрасли машиностроения и нефтепереработки.

За первую пятилетку выпуск продукции машиностроения увеличился в 2,2 раза, а экспорт – в 3 раза. Реализовано более 800 индустриальных проектов. Освоено более 400 новых видов продукции.

Модернизация сельского хозяйства позволила Казахстану войти в ТОП 10 мировых экспортеров зерна. За 5 лет площадь теплиц выросла в 4,6 раза и составила 8,5 млн. кв. м. Созданы условия для решения проблемы продовольственной безопасности страны.

И главное: за 17 лет население Казахстана увеличилось на 3 миллиона человек, достигнув 17,6 миллиона. Растет новое поколение наших детей. Главная забота партии – проложить им путь в Будущее.

То, что произошло за 17 лет в Казахстане, зарубежные эксперты называют экономическим чудом. Автор экономического прорыва – наш Елбасы.

«Нұр Отан» – партия Нурсултана Назарбаева.

Сегодня ни у одной политической силы в стране нет такого лидера, такого управленческого опыта, нет таких подготовленных кадров, какие есть у «Нұр Отана». И ни одна другая политическая сила, кроме «Нұр Отана», не справится с вызовами предстоящих пяти лет.

Мы осознаем, какие трудности впереди, и какая на партии «Нұр Отан» ответственность за судьбу Казахстана.

Быть патриотом – не просто слова. Быть патриотом – это значит бороться за Родину, когда приходят непростые времена. Патриотизм каждый день проверяется делом.

Осознавая всю полноту ответственности, «Нұр Отан», как политическая гвардия Елбасы, как правящая партия, призывает к национальной патриотической мобилизации.

Сейчас быть патриотом – это значит сберечь достигнутое за годы Независимости. Защитить нашу молодую экономику и нашу страну от ударов глобального шторма. Проложить путь в Будущее, провести Реформы, обеспечить Рост и Развитие страны, даже несмотря на кризис.

Впереди время испытаний. Предстоящие 5 лет, возможно, будут самыми трудными за все время существования партии. Сейчас не время расслабляться, почивать на лаврах прошлых успехов.

«Нұр Отан» единственная политическая сила, которая может сказать сейчас: **МЫ В ОТВЕТЕ ЗА КАЗАХСТАН.**

3. ГЛОБАЛЬНЫЕ ВЫЗОВЫ И НОВАЯ РЕАЛЬНОСТЬ

.....*Раньше неэффективные государства могли существовать весьма долго. Сегодня не готовые к конкуренции экономики могут быть разрушены за считанные годы. История знает только две оценки – либо выиграл, либо проиграл. Никто, ни в одной самой развитой стране не придет к нам и не сделает нас благополучными, кроме нас самих.*

Нурсултан Назарбаев

XXI век оказался грозным временем. Первое десятилетие нового века было относительно спокойным. И Казахстан максимально использовал стабильные годы для экономического прорыва.

Сейчас наступила новая реальность, суть которой в дестабилизации всего мирового порядка. И нам предстоит адаптироваться к этой новой реальности.

Наша партия видит предстоящие угрозы и честно говорит всем гражданам: впереди трудные годы.

Глобальные потрясения уже начались. Поэтому мы, казахстанцы, должны еще раз доказать и себе, и миру, что **МЫ СИЛЬНАЯ НАЦИЯ**. Мы способны преодолеть и эти вызовы.

Сейчас обозначились 5 глобальных вызовов для Казахстана.

1. Мировой экономический кризис – падение мировой торговли, кризис сырьевых рынков. Пятый год подряд идет общее замедление мировой экономики. Падают объемы мировой торговли. Снизились и остаются низкими цены на сырье. Мировое замедление особенно больно бьет по развивающимся странам. Внешние рынки для Казахстана сужаются. И это надолго.
2. Мировой валютный кризис – гонка девальваций. Идет девальвация валют всех развивающихся стран. Это глобальный тренд. Девальвация затронула и нашу национальную валюту.
3. Мировой геополитический кризис. Разрастаются конфликты. Идут санкционные и торговые войны. Под удар поставлена система международной безопасности. Казахстан может надеяться только на себя.
4. Наступление мирового экстремизма. Экстремизм перестал быть региональной проблемой Ближнего Востока или Северной Африки и превратился в глобальную силу. Ни одна страна мира не защищена на 100%.
5. Мировой миграционный кризис. По данным ООН в 2014 году в мире зарегистрировано 60 миллионов перемещенных лиц. По итогам 2015 года их стало еще больше. Количество беженцев бьет все рекорды. Такого не было со времен Второй мировой войны. Сегодня сотни тысяч

беженцев сотрясают Европу, завтра миграционные потоки могут охватить Центральную Азию.

Наложение всех вышеперечисленных разрушительных факторов лежит в основе мирового кризиса нового типа. Это не кризис мировой экономики. Это не кризис политики. Это **КРИЗИС ЦИВИЛИЗАЦИИ**.

Осознавая все предстоящие трудности, партия «Нұр Отан» принимает вызов времени.

В ответ на глобальные угрозы у нас есть **четкий план действий**.

Наш Елбасы поставил перед страной задачу осуществить **5 институциональных реформ**, он дал нам **План Нации «100 конкретных шагов»**.

Объявленные Президентом Нурсултаном Назарбаевым реформы – не имеют альтернативы. Это единственный возможный путь победы над мировыми вызовами. Это **ЕДИНСТВЕННЫЙ ДОСТОЙНЫЙ ПУТЬ НАЦИИ К БЕЗОПАСНОМУ БУДУЩЕМУ СКВОЗЬ МИРОВОЙ ШТОРМ**.

***

Стратегия нашей партии в ЕДИНСТВЕ.

1. Мы – партия Национального Лидера. Политическая воля Елбасы позволяет всем нам решительно двигаться вперед. **ТОЛЬКО ОН приведет нацию к победе.**
2. Мы – партия единства Казахстана. В наших рядах представители всех этносов, всех религиозных конфессий, всех слоев казахстанского общества. Мы представляем весь народ Казахстана и общенациональные интересы страны.
3. Мы – партия общенациональной ответственности. В новой реальности «Нұр Отан» берет на себя ВСЮ ПОЛНОТУ ОТВЕТСТВЕННОСТИ.

Высокий моральный дух, слаженность в работе, четкие действия на своем участке ответственности, верность Родине, воля к победе – эти патриотические качества мы должны проявить в полной мере в предстоящие дни, месяцы и годы испытаний.

4. ЧЕТКИЙ ПЛАН ДЕЙСТВИЙ

Сейчас мы примеряемся к самым успешным глобальным моделям развития экономики, государства и общества. Мало кто в мире сейчас также формулирует свою общенациональную мечту: выйдя из столетий забвения, стать в один ряд с величайшими нациями мира. Мы верим в эту историческую судьбу Казахстана.

Нурсултан Назарбаев

В условиях новой мировой реальности мы должны быстро адаптироваться и своевременно реагировать на внешние вызовы и шоки. Для этого важно закрепить наши предыдущие достижения и еще более укрепить Государство.

4.1. ПЯТЬ ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫХ РЕФОРМ: СТРОИТЕЛЬСТВО БЕЗОПАСНОГО БУДУЩЕГО

Объявленные Елбасы 5 институциональных реформ и План нации «100 конкретных шагов» формируют принципиально новую институциональную среду страны и закладывают прочную основу для ее устойчивого развития на долгие годы.

Каждая из этих 5 реформ решает наиболее острые проблемы, с которыми столкнулся Казахстан на текущем этапе развития.

1. Для уверенного продвижения в 30-ку развитых стран необходим **СОВРЕМЕННЫЙ ЭФФЕКТИВНЫЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ АППАРАТ**. Первая институциональная реформа Президента страны создаст современную карьерную модель госслужбы, сформирует антикоррупционную культуру и устранил условия для коррупционных проявлений.
2. На пути к построению правового государства своим главным приоритетом мы определили **ВЕРХОВЕНСТВО ЗАКОНА**. Вторая институциональная реформа направлена на усиление защиты конституционных прав граждан через модернизацию судебной системы, совершенствование системы отбора и подготовки судебных кадров. Правоохранительные органы в своей деятельности должны исходить из приоритетности конституционных прав и свобод гражданина.
3. Для обеспечения долгосрочного и устойчивого роста нам предстоит провести **СТРУКТУРНЫЕ РЕФОРМЫ ПРАКТИЧЕСКИ ВО ВСЕХ СФЕРАХ ЭКОНОМИЧЕСКОГО И СОЦИАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ СТРАНЫ**. В этой связи третья институциональная реформа сфокусирована на максимальном использовании сравнительных конкурентных преимуществ, развитии человеческого капитала и расширении частного сектора в экономике. В социальной сфере произойдет модернизация системы образования, здравоохранения, системы трудовых отношений.
4. Казахстан, являясь полиэтническим государством, будет использовать

этот факт, как свое преимущество. Четвертая институциональная реформа направлена на **УКРЕПЛЕНИЕ ИДЕНТИЧНОСТИ И ЕДИНСТВА НАЦИИ**, и в конечном счете, позволит сплотить всех казахстанцев и сформировать **НАЦИЮ ЕДИНОГО БУДУЩЕГО**.

- Пятая институциональная реформа Президента ставит своей задачей формирование **«ОТКРЫТОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА»**, которое предоставляет новые возможности для участия в принятии государственных решений через развитие саморегулирования и местного самоуправления, а также расширения прав граждан по получению информации.

4.2. НОВАЯ ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ПОЛИТИКА «НҰРЛЫ ЖОЛ»

В условиях новой реальности основным двигателем экономической активности населения станет своевременно инициированная Елбасы **Госпрограмма инфраструктурного развития «Нұрлы жол»**.

В 2016-2019 годы будет создано **395,5 тысяч рабочих мест**. Для этого выделено **22,5 млрд.** долларов США, что позволит приступить к масштабному строительству в сфере транспортной, жилищной и социальной инфраструктуры.

На завершающую стадию выходит реализация **проекта «Западная Европа – Западный Китай»**. Полное завершение Проекта в 2017 году позволит реконструировать и построить 2452 км автодорог.

Будут реализованы проекты по строительству **паромного комплекса** в порту Курык в Мангыстауской области, строительству **сплошных вторых железнодорожных путей с их электрификацией** на участке Алматы 1 – Шу, реконструкции международного аэропорта г. Астаны.

Партия будет решать проблемы **аварийных школ, ликвидации обучения в три смены и дефицита дошкольных учреждений** во всех регионах страны. В 2017-2018 годах будут построены 34 школы и 17 детских садов. Этот вопрос будет всегда под нашим контролем.

Реализуется проект по созданию **мультимодального транспортного коридора «Евразийский трансконтинентальный коридор»** из Азии в Европу: развивается Транскаспийский маршрут из Китая через Казахстан (порт Актау) на Азербайджан, Грузию и Турцию. Работает казахстанско-китайский терминал в порту Ляньюнган как важной транзитной точки для грузопотоков с Восточного побережья Китая и стран Юго-Восточной Азии в Казахстан и далее в Европу.

4.3. СТРОИТЕЛЬСТВО ОТКРЫТОЙ ЕВРАЗИИ

С 1 января 2015 года начал функционировать **Евразийский экономический союз**, позволивший Казахстану расширить рынки сбыта продукции, установить равный доступ к транспортной и энергетической инфраструктуре, создать условия для свободного передвижения товаров, работ, услуг и капитала.

30 ноября 2015 года наша страна официально вступила во **Всемирную торговую организацию**, что позволит нам стать полноправным игроком в мировой торговле и значительно повысить инвестиционную привлекательность страны.

21 декабря 2015 года мы подписали соглашение о расширенном партнерстве с нашим крупнейшим торговым партнером – **Европейским Союзом**. Это важный

шаг к дальнейшему росту товарооборота и привлечению новых инвестиций из европейских стран.

Реализация совместно с Китаем проекта по созданию **«Экономического пояса Великого шелкового пути»** укрепит позиции нашей страны в качестве крупнейшего транзитного хаба в Евразии. Принципиально важную роль будет играть **Совместная инвестиционная программа по переносу производств из Китая в Казахстан**. Всего будет реализовано 52 инвестиционных проекта на сумму 24 млрд. долл. США в таких секторах, как химия, металлургия, машиностроение, энергетика и транспорт.

В 2015 году Казахстан стал одним из основателей-соучредителей **Азиатского банка инфраструктурных инвестиций** с капитализацией 100 млрд. долл. США. Этот новый глобальный институт мы будем использовать для развития инфраструктуры, энергетики, транспорта и логистики.

Все эти шаги позволят нашей стране обрести **новую роль в геополитике и мировой экономике**. Национальная экономика и казахстанский бизнес получают новые возможности для присоединения к глобальным товарным и технологическим цепочкам.

5. НАПРАВЛЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ПРЕОБРАЗОВАНИЙ

С учетом глобальных вызовов новой реальности **Казахстану необходима «перезагрузка» существующих экономической и финансовой моделей** в интересах достижения стратегической цели вхождения страны в 30-ку развитых экономик.

5.1. НОВАЯ СТРАТЕГИЯ РАЗВИТИЯ БАЗОВЫХ ОТРАСЛЕЙ

Для повышения конкурентоспособности базовых отраслей экономики мы расширим географию экспорта казахстанских товаров, углубим переработку и увеличим минерально-сырьевую базу.

В предстоящие 5 лет основная ставка индустриального развития будет сделана на четырех наиболее перспективных направлениях.

1) Мы произведем смену приоритетов в развитии горно-металлургического комплекса страны. Это переход на **цветную металлургию 4 и 5 передела, редкоземельные металлы и комплексную переработку минерального сырья**. Этот шаг приведет к росту экспорта цветной металлургии к 2021 году на **20%**.

2) Мы повысим **конкурентоспособность нефтегазового сектора** через активное проведение геологоразведки, либерализацию рынка нефти и нефтепродуктов, диверсификацию направлений транспортировки.

3) Мы обеспечим **приток инвестиций в электроэнергетический сектор экономики**. Для этого в 2019 году будет внедрена модель Единого закупщика мощности и ВИЭ на базе РФЦ АО «KEGOC», сокращено количество региональных электросетевых компаний и укрупнены энергоснабжающие организации.

4) **Аграрный сектор станет одним из ключевых драйверов будущего экономического роста Казахстана.** Основной акцент будет сделан на развитие инфраструктуры для сельского хозяйства, аграрной науки, внедрение новых технологий. Производительность труда в сельском хозяйстве к 2021 году вырастет в **1,5 раза**.

В сельском хозяйстве государственное субсидирование будет направлено на производство конечной продукции. Благодаря внедрению международных стандартов сертификации мы расширим рынки сбыта экспортной сельхозпродукции в Китай, Турцию и Швейцарию. Мы будем создавать условия для насыщения внутреннего рынка продуктами питания отечественного производства. В течение следующих 5 лет мы можем и должны сократить долю импорта мяса птицы с **55% до 40%**, долю импорта молока – с **28% до 25%**.

Будут расширяться межрегиональные отношения для обеспечения соседних областей необходимой продукцией местных производителей.

5.2. ИННОВАЦИИ ДЛЯ ВСЕХ – ОТВЕТ НА НОВЫЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЕ ВЫЗОВЫ

В мире накоплен «пакет новых технологий», который позволит в предстоящие 5-10 лет передовым странам перевести свои экономики на принципиально новый технологический уклад.

Такая «технологическая конкуренция» является вызовом для Казахстана. В этой связи партия «Нұр Отан» ставит задачу **развития высоких технологий**.

Один из наших общенациональных приоритетов – **масштабное внедрение «цифрового общества»**. Сегодня сетью высокоскоростного интернета охвачены города Астана, Алматы, областные центры и населенные пункты с численностью населения от 10 тысяч человек и более. Благодаря этому мы занимаем 40 место среди 143 стран мира в Индексе сетевой готовности Всемирного экономического форума. К 2021 году интернетом будут охвачены все населенные пункты численностью от 250 человек.

Мы сфокусируем усилия на развитии **современной IT-инфраструктуры** для ускоренного развития онлайн-торговли, электронных услуг, цифрового телевидения и мобильного интернета, дистанционного обучения, промышленного интернета (3D-принтинг) и технологий BigData во всех отраслях экономики.

На базе **Astana Business Campus** будут созданы 3 научно-технических кластера: высоких технологий, биомедицинский и геологический. В **Парке инновационных технологий г. Алматы** будут сформированы не менее 2 новых экспортноориентированных направлений, создан **региональный стартап-хаб** и **5 центров развития технологий** с участием ТНК.

Мы продолжим стимулировать **коммерциализацию технологий**, что позволит увеличить долю инновационной продукции с текущих 1,5% до 2,5% в ВВП к 2021 году.

Мощный импульс развитию «умной» и «зеленой экономики», инноваций должна дать выставка «ЭКСПО-2017» в Астане.

После проведения выставки в Астане будет функционировать инфраструктура, необходимая для обеспечения успешного развития инновационного бизнеса и коммерциализации технологий «энергии будущего». К 2021 году возобновляемые

источники энергии будут генерировать **более 3%** общего объема вырабатываемой электроэнергии в стране.

На базе инфраструктуры «ЭКСПО-2017» Елбасы поставлена задача создания **Международного финансового центра «Астана»**. Он станет региональным финансово-инвестиционным хабом с независимой юридической системой на принципах английского права, а также благоприятным налоговым режимом для ее участников по аналогии с Дубайским и другими ведущими международными финансовыми центрами.

5.3. ПРИВАТИЗАЦИЯ И ПОДДЕРЖКА ЭФФЕКТИВНЫХ СОБСТВЕННИКОВ

Для того, чтобы уверенно продвигаться в 30-ку развитых экономик мира мы должны **снижать долю государства в национальной экономике**. Это важно для развития конкурентоспособности нашей экономики в новой реальности, для раскрытия предпринимательской активности нации.

В этой связи сегодня уже сформирован **Приоритетный Перечень из 65 крупных компаний государственного и квазигосударственного сектора**, которые будут **приватизированы до 2020 года**. Наиболее крупные активы будут реализованы стратегическим инвесторам путем прямой продажи или путем вывода на фондовый рынок, в том числе до 1 января 2018 года – на площадке Международного финансового центра «Астана» (AIFC).

Государственная поддержка будет сфокусирована на **эффективных казахстанских предприятиях с экспортным потенциалом**. Инструменты предэкспортного и экспортного кредитования и страхования будут доступны только предприятиям с высоким экспортным потенциалом и выпускаемой продукцией с высокой добавленной стоимостью, способным конкурировать как на внутреннем, так и внешнем рынках.

Будет организована целенаправленная работа по **развитию национального бренда «Made in Kazakhstan»**. Мы также поддержим компании, участвующие в программе «Национальные чемпионы», которые в ответ возьмут на себя прямые обязательства по модернизации производств, снижению издержек и повышению их производительности. К 2018 году выручка компаний-участниц программы «Национальные чемпионы» увеличится на **170 млрд.** тенге, инвестиции в проекты – на **72 млрд.** тенге, производительность – на **26%**.

Для стимулирования экономической конкуренции будут созданы и реализованы **антимонопольные меры**.

5.4. СРЕДНИЙ КЛАСС – РЕСУРС ОБЩЕГО РАЗВИТИЯ СТРАНЫ

5 институциональных реформ, государственная поддержка малого и среднего бизнеса, масштабная приватизация дадут **новый импульс укреплению среднего класса**.

Елбасы – Лидер партии поставил задачу **увеличить долю малого и среднего бизнеса до 50% ВВП к 2020 году**.

Мы проделали большую работу по улучшению делового климата. В 2015 году Всемирный Банк признал Казахстан ведущим реформатором в мире в этой области, и наша страна заняла 41 место в рейтинге «Doing Business».

Наша партия продолжит эти реформы, чтобы довести до уровня ведущих стран мира условия для предпринимательской деятельности. Главный акцент – **на улучшение таможенного администрирования, разрешительной системы, автоматизации процессов субсидирования или гарантирования кредитов.**

К 2021 году Казахстан должен войти в ТОП-25 стран рейтинга «Doing Business» и повысить долю МСБ с сегодняшних **25% до 30%** ВВП с учетом снижения доли государственного участия в экономике.

5.5. НОВАЯ ИНВЕСТИЦИОННАЯ ПОЛИТИКА

Вызовы новой реальности порождают риск глобального перераспределения инвестиций не в пользу развивающихся рынков. Это касается и нашей страны. Нужны новые подходы в привлечении инвесторов.

Партия «Нұр Отан» ставит главной задачей **формирование в Казахстане инвестиционного климата, соответствующего уровню стран ОЭСР.**

Президент страны – Лидер партии Нурсултан Назарбаев создал для этого необходимые условия. В 2014 году был принят пакет новых стимулов для привлечения инвестиций, созданию качественно новой и привлекательной институциональной среды для увеличения инвестиционной активности, снятию инфраструктурных, административных и регуляторных ограничений, а также расширению поддержки приоритетных видов и механизмов инвестиционной активности.

В ближайшие 5 лет мы будем, в соответствии с рекомендациями ОЭСР, вести активную работу по следующим направлениям: **защита собственности, совершенствование судебной системы, стабильность законодательства, снижение участия государства в экономике, конкурентная среда, либерализация миграционного законодательства, дальнейшее упрощение визовой и миграционной политики.**

Для улучшения инвестиционного климата будет вестись работа по привлечению частных инвестиций, диверсификации источников финансирования. Все инвестиционные проекты будут реализованы в регионах согласно отдельным программам, что в свою очередь обеспечит рост участия малого и среднего бизнеса в осуществлении новой инвестиционной политики.

Одним из важных направлений новой инвестиционной политики станет **развитие системы технического и профессионального образования.** Кроме того, развитие сфер смарт-технологий, киберфизических систем, энергетики будущего, проектирования и инжиниринга будут частью системных мер по улучшению инвестиционного климата.

5.6. ЭКОНОМИЧЕСКАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ

В целях защиты бюджета государства от нестабильности мировой конъюнктуры, увеличения налоговых поступлений и улучшения администрирования мы проведем **кардинальную реформу налоговой системы.**

Акцент налогообложения будет перенесён с производства на **конечное потребление.** Будут реформированы специальные налоговые режимы для МСБ и сельхозтоваропроизводителей с обязательным ведением учёта доходов и расходов.

Эти меры позволят упростить налоговое администрирование, повысить прозрачность ведения бизнеса, создать равные налоговые условия для всех видов предпринимательской деятельности. В итоге мы расширим налоговую базу и создадим условия для **введения всеобщего декларирования.**

Принципиально важно, что налоговая реформа будет стимулировать возврат имущества и денег в легальный экономический оборот и снизит размер теневой экономики с 29% до 25% ВВП к 2021 году.

Основным приоритетом бюджетной политики станет ее **оптимизация, жесткая экономия бюджетных ресурсов, рациональное и бережное использование средств Национального фонда, повышение эффективности государственных расходов.**

Первостепенная наша цель – это сокращение нефтяного дефицита бюджета с 9,2% в 2016 году до 6% ВВП к 2021 году за счет приоритизации и оптимизации бюджетных расходов, повышения несырьевых поступлений и ограничения на использование дополнительных средств из Национального фонда.

Мы радикально снизим нагрузку на госбюджет путем перехода на сервисную модель капитальных затрат госбюджета через развитие ГЧП, расширение солидарной ответственности частного сектора через внедрение механизмов обязательного страхования, применения гарантирования и поручительства государства без прямого увеличения государственного долга.

Приоритетом денежно-кредитной политики партия «Нұр Отан» видит **сдерживание инфляции,** что принципиально важно для роста внутренних сбережений, кредитной и инвестиционной активности, устойчивого развития экономики в целом. Наша задача – системно перейти к 2021 году на **режим инфляционного таргетирования.**

Вышеперечисленные меры бюджетной и денежно-кредитной политики позволят поддерживать **стабильность пенсионной системы, решать задачи повышения доходности пенсионных накоплений и инвестирования пенсионных средств, социальной защиты пенсионеров.**

Государственно-частное партнерство получит самое широкое распространение во всех сферах экономики и станет основным механизмом развития инфраструктуры путем расширения видов и форм ГЧП.

Для привлечения частного капитала и модернизации инфраструктуры ЖКХ будет произведена передача в управление или концессию с дальнейшей приватизацией объектов сектора коммунальных услуг в 18 базовых городах. Также будут применены механизмы ГЧП для привлечения инвестиций в социальную сферу.

Начиная с 2017 года финансирование всех местных инвестиционных проектов за счет целевых трансфертов из республиканского бюджета будет полностью передано на местный уровень.

6. НОВАЯ СОЦИАЛЬНАЯ ПОЛИТИКА

6.1. ЭФФЕКТИВНОЕ СОЦИАЛЬНОЕ ГОСУДАРСТВО

Партия ставит целью создание **эффективного государственного аппарата** на основе **новой модели государственной службы**. Это позволит поднять на новый уровень **качество предоставления услуг** гражданам страны и приблизиться к стандартам ОЭСР.

С 2017 года размер оплаты труда государственного служащего будет определяться в зависимости от уровня ответственности и вклада в достижение стратегических целей.

В 2016 году по поручению Елбасы – Лидера партии выделяется 273 млрд. тенге для внедрения новой модели оплаты труда гражданских служащих. Это позволит в зависимости от квалификации провести дифференцированное повышение заработной платы **учителей, врачей, работников культуры и социальной сферы**.

Для повышения эффективности государственных услуг мы продолжим их **дальнейшую автоматизацию с применением современных технологий**. На базе центров обслуживания населения будет создана **Государственная корпорация «Правительство для граждан»**, которая станет единым провайдером оказания государственных услуг.

Создание Государственной корпорации позволит обеспечить соблюдение единых стандартов качества обслуживания по всем государственным услугам и реализовать полный цикл работы с услугополучателями. Таким образом, к 2021 году в государственном секторе будет внедрена сервисная модель информатизации работы госорганов.

6.2. ПОДДЕРЖКА СОЦИАЛЬНО УЯЗВИМЫХ СЛОЕВ НАСЕЛЕНИЯ

Социальное благополучие граждан страны – это основа для устойчивого долгосрочного развития. Глобальные вызовы создают угрозу снижения жизненного уровня отдельных групп населения, и государство предусмотрело меры по их защите.

В условиях замедления темпов мирового экономического роста **будет обновлена система адресной социальной помощи**.

Социальная помощь будет предоставляться только тем, кто в ней нуждается, в зависимости от дохода каждой семьи.

Если в семье имеются трудоспособные члены, то она будет назначаться при условии их участия в программах занятости, реализуемых регионами.

Многодетные и малообеспеченные семьи будут получать одно единое пособие в размере, равном общей сумме ныне получаемых видов социальных выплат.

Для повышения размера получаемой помощи **черта бедности будет повышена с 40 до 50% от величины прожиточного минимума**. При этом сам прожиточный минимум будет пересмотрен с 1 января 2018 года с учетом фактических расходов населения на продовольственные и непродовольственные товары и услуги.

6.3. ОБЕСПЕЧЕНИЕ ТРУДОВОЙ ЗАНЯТОСТИ

Партия «Нұр Отан» считает, что в противостоянии глобальному кризису одна из ключевых мер – **предотвращение массовой безработицы**. Мы обладаем передовым антикризисным опытом защиты занятости, благодаря «Дорожной карте занятости 2020». Мы считаем, что эта программа должна быть усилена с учетом новых угроз.

1) Будет обеспечена поддержка занятости путем **стимулирования профессионального обучения и повышения квалификации** с учетом прогнозного спроса в отраслях экономики на трудовые ресурсы и потребностей государственных, правительственных и региональных программ развития.

2) При условии снижения объема производства или цен на продукцию из-за мировой конъюнктуры цен, будет оказано **временное субсидирование в размере 2/3 потерянного дохода при сокращении рабочего времени** в целях недопущения массовых увольнений работников высокой квалификации **крупных промышленных предприятий, с численностью работников не менее 250 человек**.

3) **Гранты работодателям** будут выделяться в целях **недопущения массовых увольнений работников высокой квалификации** промышленных предприятий для переподготовки и повышения квалификации занятых работников без отрыва от производства.

4) Для **сохранения рабочих мест** будет организовано **профобучение работающей молодежи** в возрасте от 18 до 24 лет без оплаты труда и при условии сохранения рабочего места работодателем.

5) Для решения вопросов **диспропорции расселения переселенцев из трудноизбыточных регионов** будет предоставляться **социальный пакет**, покрывающий возмещение транспортных расходов, предоставление служебных жилищ, либо комнат в общежитиях, а также предоставление микрокредитов.

6) Организация **краткосрочных курсов в сфере услуг** для подготовки кадров и обучения работников гостиничных комплексов, общественного питания, такси и других сфер по обслуживанию гостей международной выставки ЭКСПО-2017.

В дальнейшем будут увеличены объемы финансирования на микрокредитование частного бизнеса, переподготовку и повышение квалификации работников.

В рамках партийного проекта «Занятость на селе» продолжится микрокредитование сельских жителей на развитие семейного бизнеса, в том числе в животноводстве, а также формирование сельскохозяйственных кооперативов. Это позволит дать сельчанам возможность дополнительного заработка.

6.4. НОВАЯ ЖИЛИЩНАЯ ПОЛИТИКА

Главным приоритетом партии в жилищной политике на нынешнем этапе является **развитие арендного жилья**.

Строительство арендного жилья – важная часть Госпрограммы инфраструктурного развития «Нұрлы жол», инициированной Лидером партии.

Арендное жилье – **это прагматичный и реальный путь для обеспечения граждан страны**, прежде всего **молодых семей**, собственной крышей над головой. Это наиболее доступный и востребованный инструмент, особенно для **социально**

уязвимых слоев населения.

Арендное жилье станет **альтернативой дорогим ипотечным займам** и позволит охватить максимальное количество нуждающихся в доступном жилье.

До 2020 года в рамках Госпрограммы «Нұрлы жол» будет введено 1,4 млн. кв. м арендного жилья. Немаловажно, что при строительстве арендного жилья мы получим **мультипликативный эффект для экономики страны** – 1 рабочее место в строительстве создает дополнительно до 6 мест в смежных отраслях.

6.5. ЗДРАВООХРАНЕНИЕ И ОБРАЗОВАНИЕ – К ЛУЧШИМ МИРОВЫМ СТАНДАРТАМ

Успешное продвижение в 30-ку самых развитых государств предполагает переход к новому качеству жизни. Поэтому для партии «Нұр Отан» особая сфера заботы – **здравоохранение и образование**. Здесь мы ориентируемся на лучшие мировые стандарты стран ОЭСР.

В сфере **здравоохранения** с 1 июля 2017 года будет внедрено обязательное социальное медицинское страхование, которое предусматривает введение **солидарной ответственности государства, работодателей и работников**. Населению будут обеспечены доступные и качественные медицинские услуги, а система должна быть финансово устойчивой и прозрачной.

Для долгосрочного прогнозирования и профилактики воздействия вредных факторов на здоровье казахстанцев будет создана **служба общественного здравоохранения** на основе интеграции первичного здравоохранения, санитарно-эпидемиологической службы, службы здорового образа жизни и продвижения здорового питания.

Главным приоритетом будет развитие **первичного здравоохранения**, которое станет не только основой интегрированной системы здравоохранения, выстроенной вокруг реальных нужд пациентов, но и позволит снизить расходы на лечение последствий заболеваний в стационарах. **Семейные врачи** должны стать центральным и координирующим звеном нашей медицины. Это в интересах и населения, и государства.

В результате к 2021 году **ожидаемая продолжительность жизни** превысит 73 года, уровень смертности снизится более чем на 10%, с 7,6 до 6,28 на тысячу человек.

***

В системе **образования** мы продолжим работу по обеспечению обучения на протяжении всей жизни, которое состоит из пяти различных этапов: **раннее развитие детей, начальное и среднее образование, профессиональная подготовка, предпринимательство и новаторство, а также создание качественных рабочих мест, способствующих развитию**.

Такой подход сформирует среду для инновационного роста, мобильности рабочей силы и продуктивной занятости.

Система образования будет полностью ориентирована на **потребности рынка труда, на подготовку конкурентоспособных квалифицированных кадров**. В сфере образования с 2016-2017 учебного года начнется поэтапное внедрение нового содержания образования по опыту Назарбаев Интеллектуальных школ, апробация подушевого финансирования.

С 2017 года по поручению Елбасы – Лидера партии будет реализован новый образовательный проект – **«Бесплатное профессионально-техническое образование для всех»**.

Мы проведем **системную трансформацию вузов**, с их укрупнением и оптимизацией количества путем внедрения аккредитации по международным стандартам, переходом от заочного к дистанционному обучению.

Для последовательного **перехода на англоязычное обучение** будут приняты меры по подготовке соответствующих кадров, учебных пособий и образовательных программ на английском языке.

К 2021 году трехязычие станет нормой для казахстанского общества, и уже 30% населения будут свободно говорить на казахском, русском и английском языках.

6.6. НОВАЯ ТРУДОВАЯ ПОЛИТИКА

В условиях глобальной нестабильности успешными окажутся те нации, для которых труд является базовой безусловной ценностью. Не случайно Елбасы – Лидер партии предложил нации идею Общества Всеобщего Труда.

Общество Всеобщего Труда – ориентир для нашей партии, основа практической политики социальной модернизации.

Основными задачами по формированию Общества Всеобщего Труда являются поддержание **эффективного предложения на рынке труда, повышение уровня квалификации трудовых ресурсов, сбалансированности рынка труда путем роста продуктивной занятости и мобильности населения**.

Рынок труда будет адаптироваться к новым условиям функционирования и подготовится к перетоку значительных трудовых ресурсов. В этой связи неизбежно изменение структуры занятости путем существенного снижения избыточных трудовых ресурсов в сельской местности и повышения занятости в сфере услуг за счет урбанизации и ускоренного развития агломераций – Алматы, Астаны, Шымкента и Актобе.

Для обеспечения потребности экономики в квалифицированной рабочей силе действующие Центры занятости будут трансформированы в **Центры компетенций, оказывающие услуги по подготовке и переподготовке кадров и их трудоустройству по принципу «одного окна»**.

Снижение избыточной занятости в агропромышленном секторе повлечет за собой переток трудовых ресурсов из сел в города, которые в перспективе станут двигателем роста экономики.

7. БЕЗОПАСНОСТЬ И СТАБИЛЬНОСТЬ

Казахстанцы должны жить в мире и безопасности.

Стабильная экономика, стабильная политика, стабильное общество – это курс, который мы всегда проводили и не должны сходить с этого курса.

Нурсултан Назарбаев

7.1. МИРОЛЮБИВАЯ ВНЕШНЯЯ ПОЛИТИКА КАЗАХСТАНА

Партия будет способствовать продвижению международных инициатив нашего Лидера, а также консолидировать общество вокруг стратегического курса Главы государства на фоне обострения геополитической ситуации.

Угроза глобального терроризма и экстремизма, эрозия международного права и ослабление роли глобальных институтов – всё это может негативно отразиться на международной повестке дня Казахстана.

Мы будем добиваться продвижения глобальной позиции нашей страны на международной арене, ведь от этого зависит национальная безопасность нашего государства как крупного международного игрока.

Казахстан продолжит многовекторную внешнюю политику. Мы намерены:

- укреплять стратегические отношения с основными партнерами страны – Россией, Китаем, США, Европейским Союзом, государствами СНГ;
- продолжить укреплять взаимодействие со странами Центральной Азии;
- способствовать дальнейшей экономической интеграции и укреплению национальных интересов в Евразийском экономическом союзе, Всемирной торговой организации;
- наращивать усилия по налаживанию межконфессионального, межкультурного и межкультурного диалога;
- продвигать и реализовывать инициативы Елбасы по интеграции, модернизации международных институтов, формированию новой системы международной и региональной безопасности, снижению уровня ядерной опасности;
- активно участвовать в решении проблем распространения оружия массового поражения, международного терроризма и экстремизма, наркотрафика, нелегальной миграции, экологии;
- эффективно защищать права граждан Казахстана за рубежом.

7.2. БОРЬБА С КОРРУПЦИЕЙ

На современном этапе преодоление коррупции является одним из важнейших приоритетов развития страны. Экономическая безопасность, сокращение теневой экономики и развитие малого и среднего бизнеса невозможны без резкого снижения уровня коррупции.

5 институциональных реформ Президента Нурсултана Назарбаева и Антикоррупционная программа «Нұр Отан» на 2015-2025 годы становятся еще более актуальными сегодня, когда страна столкнулась с внешними рисками и шоками. И здесь наша партия делает ставку на вовлечение в антикоррупционное движение всего общества путем создания **атмосферы «нулевой» терпимости к любым проявлениям коррупции.**

Взяв на себя историческую ответственность за будущее страны и обеспечение достойной жизни граждан, мы консолидируем усилия всего общества на непримиримое противодействие коррупции, искоренение причин её возникновения. К 2021 году в Индексе восприятия коррупции мы улучшим позицию с текущего 126-го до 50-го места.

Коррупция враг не менее опасный, чем экстремизм. И бороться с коррупцией «Нұр Отан» будет столь же беспощадно.

7.3. ЗАЩИТА МЕЖЭТНИЧЕСКОГО МИРА И СОГЛАСИЯ

В наступившее время мировых потрясений и роста мирового экстремизма и терроризма задача «Нұр Отан» – защитить мирную жизнь граждан страны.

Лидер партии «Нұр Отан», Лидер Нации создал в Казахстане уникальную модель межэтнического мира. Мы совместно с Ассамблеей народа Казахстана будем содействовать дальнейшему развитию и укреплению мира и согласия полиэтнического народа, выступать общенациональной площадкой диалога различных этносов и культур.

Единство и согласие, подкреплённые сильным ЛИДЕРСТВОМ – вот главная формула казахстанского успеха XXI века.

«Нұр Отан» – партия мира и согласия.

8. ВМЕСТЕ СИЛЬНЕЕ: КАЗАХСТАН В ХХІ ВЕКЕ

Мы, казахстанцы, единый народ! И общая для нас судьба – это наш Мәңгілік Ел, наш достойный и великий Казахстан! «Мәңгілік Ел» – это национальная идея нашего общекзахстанского дома, мечта наших предков. За годы суверенного развития созданы главные ценности, которые объединяют всех казахстанцев и составляют фундамент будущего нашей страны. Они взяты не из заоблачных теорий. Эти ценности – опыт казахстанского пути, выдержавший испытание временем.

Нурсултан Назарбаев

Дорогие соотечественники!

Путь к достижению целей, поставленных в этой Программе, лежит через совместные действия всех казахстанцев. Вот почему наша партия призывает всех граждан Казахстана к единству. Только через единение перед глобальными угрозами мы преодолеем кризисные явления и продолжим поступательное развитие.

Партия «Нұр Отан» призывает укреплять и расширять в этой повседневной борьбе сплоченность, организованность, уверенность. Сегодня наша главная миссия – консолидация общества вокруг Лидера нации Нурсултана Назарбаева, стратегический курс которого позволит выйти из кризиса окрепшими и еще более конкурентоспособными.

Партия «Нұр Отан» призывает всех патриотически настроенных граждан поддержать предвыборную программу «Казахстан – 2021: Единство. Стабильность. Созидание» во благо нашей Родины!

ҚАЗАҚСТАН – 2021:
БІРЛІК. ТҰРАҚТЫЛЫҚ. ЖАСАМПАЗДЫҚ

«Нұр Отан» партиясының
сайлауалды бағдарламасы

КАЗАХСТАН – 2021:
ЕДИНСТВО. СТАБИЛЬНОСТЬ. СОЗИДАНИЕ

Предвыборная программа
партии «Нұр Отан»